

SETR-İ AVRET

Avret mahalli ne demektir

Soru: Avret mahalli ne demektir? Namazda nasıl dikkat etmeli?

CEVAP

Bir kimsenin açması, başkasına göstermesi ve başkasının bakması haram olan yerlerine (**Avret mahalli**) denir.

Erkeklerin avret mahalli **göbekten, diz altına** kadardır. Diz avrettir. Buraları açık iken kılınan namaz kabul olmaz. Namaz kılarken, vücudun diğer kısımlarını [kolları, başı, ayakları] örtmek, erkeklere sünnettir. Buraları açık namaz kılmaları, mekruhtur.

Kadınların **avuç içlerinden ve yüzlerinden başka** her yerleri, ellerinin üstü, saçları ve ayakları dört mezhepte de avrettir. Bunun için kadınlara (**Avret**) denilmiştir. Buralarını örtmesi farzdır.

Avret uzuvlarından herhangi birinin dörtte biri, bir rükün açık kalırsa, namaz bozulur. Azı açılırsa bozulmaz. Namazı mekruh olur. İnce olup, içindeki uzvun şekli veya rengi görünen kumaş, yok demektir.

Yorgan altında çıplak yatan bir hasta, başı yorgan içinde iken, ima ile namaz kılınca, çıplak kılmış olur. Başını yorgandan çıkarıp kılsa, yorganla örtülü kılmış olup, caiz olur.

Kadınların, namaz dışında, yalnız iken, **diz ve göbek arasını örtmesi** farz olup, sırtını ve karnını örtmesi vacip, başka yerlerini örtmesi edeptir.

Erkek erkeğin ve kadın kadının avret yerlerine de bakmaları haramdır.

Erkeklerin kadınlara ve kadınların, erkeklerin avret yerlerine bakmaları haram olduğu gibi, erkeklerin erkeğin avret yerine ve kadınların kadının avret yerine bakmaları da haramdır.

Erkeğin erkek için ve kadın için avret mahalli, **diz ile göbek** arasındır. **Hanefi**'de diz avrettir, göbek avret değildir. Kadının kadın için avret mahalli de böyledir. Kadının yabancı erkek için avret mahalli ise, ellerinden ve yüzünden başka bütün bedenidir. Yabancı kadının avret yerine şehvetsiz de bakmak haramdır.

Bir erkek, nikahla alması ebedi haram olan, **onsekiz (mahrem) kadının**, başına, yüzüne, gerdanına, kollarına, dizden aşağı bacağına, şehvetten emin ise bakabilir. Bu kimse, göğüslerine, koltuklarına, uyluklarına, dizlerine ve sırtına bakamaz.

Bir kadın için, amca, hala, teyze ve **dayı çocukları** da yabancı erkek gibidir.

Enişte, kayın biraderi de yabancı erkektir. Bunlarla konuşması, şakalaşması ve bir yerde bulunması haramdır.

Erkeklerin de amca, hala, teyze ve **dayı kızları** ile ve **baldız** ve **yenge** ile konuşmaları haramdır.

Bir erkek, mahrem olan 18 kadın ile ölünceye kadar evlenemez. Bunlarla konuşabilir. Yalnız olarak bir yerde bulunabilir. Kadın da, 18 erkek ile evlenemez.

Tesettür farzdır

Soru: Dinimiz, kadının nasıl kapanacağını açıkça bildirdiğine göre bunun tartışması niçin yapılıyor? Tesettürü inkâr eden dinden çıkmaz mı?

CEVAP

Kadınların tesettürü kesin olarak açıklanmıştır. Tesettürle ilgili âyet-i kerimeleri **Peygamber efendimiz** açıklamış, âlimler de bizlere bildirmiştir. Bu husustaki tartışmalar kasıtlıdır.

Kur'an-ı kerimde genel olarak her şey, kısa olarak bildirilmiştir. Bunları **Peygamber efendimiz** açıklamış, o günden beri uygulanmıştır.

Kur'an-ı kerimde mealen, **(Sakin ana-babana öf deme)** buyuruluyor. **(İsra 23)**

Bir kimse, ana-babasına öf demese, fakat sopa ile dövse, sonra da **(Ben öf demediğim için, Kur'anın emrine uydum)** dese, bu kimse Kur'ana uymuş mu oluyor? Âyet-i kerimenin manası, **(Anababanızı üzmevin hatta onlara öf bile demeyin)** demektir. **(Beydavi)**

Bunun için Kur'an-ı kerimdeki bir âyetin hükmünü öğrenmek için Kur'an tercümesine bakmak çok yanlış olur. Herkes Kur'an-ı kerimden hüküm çıkarabilseydi, hadis-i şerifler lüzumsuz olurdu.

Hırsızlık suçtur. Bir hakim, kanunları esas almadan, sırf Anayasaya göre bir hırsıza ceza veremez. Çünkü hırsızlığın cezası açıkça Anayasada bildirilmemiştir. Birçok hükümler kanunlarla açıklanmıştır.

Bunun gibi, dinimizin bir hükmünü öğrenmek için herkes Kur'an-ı kerime bakıp anlayamaz. Kur'an-ı kerim, hadis-i şeriflerle açıklanmıştır. Hadis-i şerifleri de anlamak büyük ilim işidir. Bunları da İslam âlimleri açıklamıştır. Onun için hiç kimseye Kur'an tercümesi okumasını tavsiye etmiyoruz. Bir okuyucu "Kur'an tercümesi, okuyarak dinsiz oldum" diye acı bir itirafta bulunmuştur.

Tıp kitabı okuyarak, ilaç yapmak ve hastaya teşhis koymak yanlıştır. Kur'an tercümesinden hüküm çıkarmak bundan daha büyük yanlıştır. Çünkü yanlış ilaç kullanan ölebilir. Fakat yanlış hüküm çıkaran imanını kaybedip, sonsuz azaba düşebilir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Kur'anı kendi görüşü ile açıklayan, doğru olsa bile, muhakkak hata etmiştir.) [Nesai]

(Kur'anı kendi görüşüne göre tefsir eden kâfir olur.) [Mekt.Rabbani]

Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki:

(Mümin kadınlara söyle: [Yabancı erkeklere bakmaktan] sakınsınlar, ırzlarını korusunlar, [el, yüz gibi] görünen kısmı hariç, ziynetlerini [Saç ve gerdan gibi ziynet takılan yerleri] göstermesinler, başörtülerini yakalarına kadar [saç, kulak ve gerdanlarını] örtsünler!) [Nur 31]

Bu âyet-i kerimeden kadınların başörtüsünü sadece yakasına örteceği, baş ve vücudunun diğer yerlerini örtmenin gerekmediği anlaşılabilir. Gözünü neden sakınacak, ırzını nasıl koruyacak, ziynetten maksat nedir? Kına, sürme boya mıdır, altın, gümüş gibi ziynetler midir? Bu hususlar açık değildir, hadis-i şerifle bildirilmiştir. Bir âyet-i kerime meali de şöyle:

(Ey Nebi, hanımlarına, kızlarına ve müminlerin kadınlarına [dışarı çıkarken] cilbablarını [dış kıyafetlerini] giymelerini söyle! Bu, onların tanınıp, eza görmemelerine daha uygundur.) [Ahzab 59]

Bu tercümeye bakıp "Kadın, tanınıp eza edilmemesi için dış elbise giyer. Tanınıp eza edilmezse, çıplak gezebilir" diyenler çıkmıştır. Bu âyetleri Resul aleyhisselamın nasıl açıkladığına bakmalıdır.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Kadının [yüz ve iki elinden başka] bütün bedeni avrettir.) [Mecmaul-enhür, El-mugni]

Bu hadis-i şerifte kadının tesettürü açıkça bildiriliyor. Kur'an-ı kerimin 17 yerinde **Resulullah** (De ki, bana tâbi olun) buyuruluyor. Allahü teâlânın Resulüne tâbi olup Onun bildirdiği şekilde tesettüre riayet etmelidir!

Hazret-i Esmâ, ince elbise ile gelince, **Resulullah** efendimiz baldızına bakmadı. Mübarek yüzünü çevirip (Ya Esmâ, bir kız, namaz kılacak yaşa gelince, yüz ve elleri hariç, vücudunu erkeklere gösteremez) buyurdu. (Ebu Davud)

Hazret-i Âişe validemiz buyurdu ki:

(İlk muhacir kadınlara Allah rahmet etsin! Tesettür âyeti inince, hemen futalarını yırtıp başlarını örttüler) buyurdu. (Buhari, Nesai)

Kadın avrettir, tesettürü farzdır. Âyet-i kerimeyi kendi görüşüne göre tefsir edip bu farzı inkâr etmek küfürdür.

Bir kadın açık gezse kâfir olmaz. Fakat kapanmanın lüzumsuz olduğunu söylese kâfir olur. Günah ile küfür farklıdır.

Soru: "Teferruat" diyerek saçları açmak uygun mu? Sokağa çıkarken peruk takabilir miyim?

CEVAP

"Teferruat" diyerek saçları açmak haramdır. Hele kapanmaya önem vermeyenin imanı gider. Sokağa çıkarken peruk takmak zaruretsiz caiz değildir. Erkekler arasında başını açmak zarureti olduğu zaman, kadının peruk kullanması caiz ve lazım olur. Zaruret, başka çare bulamamak demektir. Sadece zaruret halinde peruk takabilirsiniz.

Soru: Namaz, oruç, zekât ve hac ne zaman farz oldu? Tesettür ne zaman emredildi?

CEVAP

Beş vakit namaz, miladi 621 yılında ve hicretten bir yıl önce mirac gecesinde farz oldu. Mirac'dan önce, yalnız sabah ve ikindi namazı vardı.

Hicret, 622 de oldu.

Ramazan orucu, 624'te farz oldu.

Zekât da 624'te Ramazan ayında farz oldu.

Hac ise 631'de farz oldu.

625 ve 627 yılında kadınlara örtünme emri geldi.

Kadınların **Peygamber efendimize** gelerek sual sormaları, oturup dinlemeleri hicab âyeti gelmeden önce idi. Hicab âyeti gelince, kadın erkek artık bir arada oturulmadı. Kadınlar soracaklarını, ezvac-ı tahirattan sorup öğrendiler. **Resulullah** efendimiz ise 632'de vefat etti. Demek ki **Peygamber efendimiz**, tesettür âyetinden 5 yıl sonra vefat etti. Ondan önce tesettür yoktu. Önceki hayatını anlatıp, "**Resulullah** kadınlarla oturup konuşurdu, kadınlar açık gezerdi" demek yanlış olur.

Soru: Usul ve fûru nedir? Farzlar ve haramlar için, fûruat denir mi?

CEVAP

Hanefi mezhebinin âlimleri, itikatta İmam-ı Mâtüridi'ye tabi olmuşlardır; çünkü İmam-ı Mâtüridi, usul ve fûruda, İmam-ı a'zamın mezhebindedir. Usul, itikat demektir. Fûru, ahkâm-ı islamiyye demektir. (Milel ve Nihal)

Açıkça bildirilen farzlara ve haramlara inanmak, mesela içkinin, kumarın, domuz etinin haram olduğuna, beş vakit namazın, orucun, zekâtın, tesettürün farz olduğuna inanmak da usuldendir, fûruat değildir. Bunların farz veya haram olduklarını inkâr etmek, küfür olur.

İmam-ı **Safii** hazretleri, (Usul bilgileri; kitap, sünnet ve icma-i ümmettir. Bunlara inanmak şarttır) buyurdu. (Mizan-ül-kübra)

Açık gezmek farklı bir günahdır

Soru: Bazıları, "Tesettür imanın veya İslam'ın şartı değildir. Tesettür üzerinde bu kadar fazla durmamalı" diyorlar. Açık gezmek, diğer haramlardan farklı değil midir?

CEVAP

Böyle söylemek çok yanlıştır. Farzlara uymaya, haramlardan sakınmaya teklif denir. Tekliflere yani emirlerin yapılmasına ve yasaklardan sakınmak gerektiğine inanmak, imanın şartıdır. Tekliflerin çoğuna inanıp da, yalnız birine inanmayan, buna uymak istemeyen, Muhammed aleyhisselama inanmamış olur. Kâfir olur. Müslüman olmak için, tekliflerin hepsine inanmak, hepsini beğenmek gerekir. Bir müslüman, tekliflere inandığı halde, bunlara uymazsa, mesela, kötü arkadaşla ve nefesine uyararak, içki içerse, tesettüre riayet etmezse, imanı gitmez, kâfir olmaz. Günahkâr müslümandır.

Tekliflerin [Allah'ın emirlerinin] hepsine inanıp amel ettiği halde, sadece birine uymak istemezse, yani beğenmez, vazife olduğuna önem vermez ise, hafif görürse, imanı gider, kâfir olur.

Mesela, (Açık geziyorsam ne çıkar? Sen kalbe bak. Kalbim temizdir) demek, tekliflerin bir kısmını beğenip bir kısmını beğenmemektir. Her müslümanın bu inceliğe dikkat etmesi, tekliflere uymayanların, imanlarının gitmemesi için uyanık olmaları gerekir. Teklife uymamak başka, uymak istememek, beğenmemek başkadır. Bu ikisini karıştırmamalıdır!

Açık gezmek, diğer günahlardan üç yönden farklıdır:

Birincisi: Ara sıra değil, devamlı işlenen bir günahdır. Hadis-i şerifte, (Küçük günaha devam edilirse, büyük olur) ve (İnsan, günah işlediği zaman kalbinde siyah bir nokta hasil olur. Günaha devam ederse, o leke büyür ve kalbinin tamamını kaplar) buyuruldu. (Haraiti)

Demek ki, devamlı günah işleyenlerin kalpleri kararır. Kalbi kararın ne olur? **Peygamber efendimiz**, (Günaha devam edenlerin zamanla kalbi mühürlenir. O, artık sevap işleyemez olur) buyuruyor. (Bezzar)

Tesettürsüz kadın, oruç tutsa, oruç borcundan, zekat verse zekat borcundan kurtulur, fakat orucunun ve zekatının sevabı azalır. Yani, işlediği günahlar, kazandığı sevapları alır götürür. Elinde sevabı kalmadığı için, sevap alamaz, sevabı olmaz deniyor. Yoksa sahih ve ihlaslı olan her ibadetin sevabı olur.

Sonra dinimizde, sevap kazanmaktan önce, günahattan kaçınmak esastır. Bir hadis-i şerifte, (Çok az bir günahattan kaçınmak, bütün cin ve insanların [nâfile] ibadetleri toplamından daha iyidir) buyuruluyor. Her günah, Allahü teâlâyâ isyan olduğundan, büyüktür; fakat bazısı, bazısına göre küçük görünür. Bir küçük günahı yapmamak bütün cihanın nâfile ibadetlerinden daha sevabdır, çünkü nâfile ibadet yapmak farz değildir. Günahlardan kaçınmaksa farzdır. (Rıyad-un-nashin)

Zengin kadına hacca gitmek farzdır. Yanında mahremi yoksa gitmek haram olur.

İkincisi: Gizli işlenen günahı açıklamak da ikinci bir günahdır. Açık gezen kadın, bu günahı pervasızca işlediği için, başkalarına kötü örnek olmaktadır. Hadis-i şerifte, (Her mümin affedilir, ancak günahını başkalarına açıklayan hariç) buyuruldu. (Buhari)

Tesettürsüz kadın, günahı alenen işlemiş oluyor, günahını başkalarına açıklamış oluyor. Hadis-i şerifte bildirildiği gibi, açık işlenen günahların affi zor olur.

Her ne kadar açık-saçık gezene kâfir dememek gerekir ise de, açık gezen kadının zamanla kalbi kararır, açık gezdiği için, içi sızlamazsa, imanı da zayıflayıp bir gün tamamen sönebilir.

Üçüncüsü: En önemlisi budur. Açık saçık gezmek, iffetsizliğe yol açan bir günahdır. Bir kadın içki içse, kumar oynasa, hırsızlık etse, kocası, bunlardan vazgeçirmeye, tedavi etmeye çalışır. Fakat açık gezen kadın, iffetsizliğinde ileri giderse, kocası tedavisine çalışmadan hemen bırakır. Öldüren bile çıkar.

Peygamber efendimiz, erkeğin avret yerinin diz ile göbek arası, kadının ise, yüz ve iki elinden başka bütün bedeninin avret olduğunu bildirmiştir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Avret yerini açmak büyük günahdır.) [Hakim]

(Avret yerini açana, başkasının avret yerine bakana Allah lanet etsin!) [Beyheki]

Kur'an-ı kerimde ise mealen buyuruldu ki:

(Mümin kadınlara söyle: [Yabancı erkeklere bakmaktan] sakınsınlar, ırzlarını korusunlar, [el, yüz gibi] görünen kısmı hariç, ziynetlerini [Saç ve gerdan gibi ziynet takılan yerleri] göstermesinler, başörtülerini yakalarına kadar [saç, kulak ve gerdanlarını] örtsünler!) [Nur 31]

Ahzab suresinde de, Allah'tan korkan kadınların, yabancı erkeklerle konuşmak durumunda kalınca, kötü niyetli erkeklerin tahrikine sebep olmamaları için, yumuşak konuşmamaları emrediliyor. Sesten tahrik olan erkek, açık kadına bakınca tahrik olmaz mı?

Artık dileyen Allahü teâlânın emrine uyar, dileyen de nefesine ve şeytana uyar.

Dinimizde tesettürün önemi

Soru: Tesettürü kimler inkâr ediyor?

CEVAP

Kur'ana inanmadıkları halde, (Yalnız Kur'an) diyen yalancılarla, On dokuzculuk bâtil dinine sarılanlar, tesettürü inkâr ediyorlar. Halbuki Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki:

(Mümin kadınlara söyle, gözlerini sakınsınlar, ırzlarını korusunlar, görünen kısmı hariç, ziynetlerini göstermesinler, başörtülerini yakalarına kadar örtsünler!) [Nur 31]

Bu âyette bazı hususlar açık değil. Mesela kadın, gözünü neden sakınacak, ırzını nasıl koruyacak, ziynetten maksat ne? Kına, sürme mi, altın, gümüş mü, küpe, kolye, bilezik mi? Bu hususlar açık değildir, bunlar hadis-i şerifle açıklanarak bildirilmiştir. Allahü teâlâ, (Resule itaat Allah'a itaattir) ve (Sana indirdiğim Kur'anı, anlamaları için insanlara açıkla) buyuruyor. (Nahl 44)

Resulullah efendimizin açıklamaları ile âyetin manası şöyle oluyor:

(Mümin kadınlara söyle, gözlerini [yabancı erkeklere bakmaktan] sakınsınlar, ırzlarını korusunlar, [el, yüz gibi] görünen kısmı hariç, [Kolye, küpe, bilezik, kına, sürme gibi] ziynetlerini [ve ziynet taktıkları baş, kulak, kol ve ayaklarını] göstermesinler, başörtülerini yakalarına kadar [saç, kulak ve gerdanlarını] örtsünler!) [Nur 31] (Celaleyn, Medarik)

Mecmaul-enhür'deki, (Kadının [yüz ve iki eli hariç] bütün bedeni avrettir) hadis-i şerifi de tesettürü açıklıyor. Hazret-i Esmâ, ince elbise ile gelince, **Resulullah** efendimiz baldızına bakmadı. Mübarek yüzünü çevirip (Ya Esmâ, bir kız, namaz kılacak yaşa gelince, yüz ve iki eli hariç, vücudunu erkeklere gösteremez) buyurdu. (Ebu Davud)

Hazret-i Âişe validemiz de bildiriyor ki:

(İlk muhacir kadınlara Allah rahmet etsin! Tesettür âyeti gelince, emri geciktirmemek için hemen peştamallarını yırtıp başlarını örttüler) buyurdu. (Buhari, Nesai) [Hazret-i İbrahim de, sünnet ol emrini geciktirmemek için, bıçak, doktor aramadan, hemen hazırdaki balta ile kendini sünnet etmişti.]

Dinimizde iki çeşit kadın kıyafeti vardır: Hür ve cariye [köle] kıyafeti.

Cariyeler başlarını örtmezlerdi, örtmek zorunda da değillerdi. Kapanma mecburiyeti hür kadınlara idi. Tesettür âyeti gelmeden önce hür kadınlar da başları açık gezerdi. Münafıklar, cariyelere sarkıntılık ederdi. Bu arada açık olan hür kadınlara da sataşırlardı. Olay duyulunca, (Biz bunu cariye sandık) derlerdi. Allahü teâlâ, (Hür kadınlar cariyeler gibi giyinmesinler, vücutlarını tamamen örtsünler, böylece cariye olmadıkları da meydana çıksın ve münafık erkekler tarafından da sarkıntıya maruz kalmasinlar) buyurdu. Bu âyetin meali şöyledir:

(Ey Nebi, hanımlarına, kızlarına ve müminlerin kadınlarına [dışarı çıkarken] dış elbiselerini giymelerini söyle! Bu, onların tanınıp, eza görmemeleri için en uygun kıyafettir.) [Ahzab 59]

Bazı mezhepsizler, "Hayzdan kesilmiş, yaşlı kadınların saçlarını göstermeleri günah olmaz" diyorlar. Ama Kur'anda mealen buyuruluyor ki:

(Evlence arzusu kalmayan ihtiyar kadınların ziynetlerini [ziynet yerlerini, baş, kulak, boyun, kol ve ayaklarını] göstermemek şartı ile, dışa giydikleri [manto gibi] elbiselerini çıkarmalarında bir vebal yoktur. Ama sakınmaları daha iyi olur.) [Nur 60]

Dikkat edilirse, kuyumcudaca teşhiri, satılması serbest olan ziynetlerin bile kadında olunca, gösterilmesi yasaklanıyor. Müminlerin anneleri için bile, (Siz diğer kadınlar gibi değilsiniz, [yabancılarla] yumuşak konuşmayın, kalbinde fesat bulunanlar, kötü ümide kapılır. Evlerinizde oturun, eski cahiliye kadınları gibi açılıp saçılmayın) buyuruluyor. (Ahzab 32-33)

Bu delillerden sonra, "İslamiyet'te tesettür yok" diyenlerin art niyetli olduklarında şüphe kalmaz.

Karşı cinsten etkilenmek

Soru: Feminist bir bayan, (Biz bayanlar açık gezince, erkekler etkileniyormuş. Bize ne, o erkeğin sorunu, adam olsunlar etkilenmesinler. Neden onların faturası bize çıkarılıyor?) dedi. Gerçekten fatura niye bayanlara kesiliyor?

CEVAP

Bu, çok yanlıştır. Bayan, tesettürü Allah'ın emri kabul ediyorsa, Allah'ı suçlaması çok çirkindir. Ateist ise, Allah'ın emrine ne hakla karışıyor? Ona örtün diyen mi var? Tesettür, ateiste değil, Müslümana farzdır.

(Erkekler etkilendiği için bayanlar kapanmalı) sözünün dinde yeri yoktur. Allah'ın emrinde sebep ve hikmet aranmaz. Bazı mezhepsizler, (Şu ibadetin şu hikmeti var) diyerek ateistlere böyle koz veriyorlar. Mesela, (Domuz, içindeki trişin, yağ gibi bazı maddelerden dolayı haram edilmiştir) diyorlar. Ateistler de, (Eğer trişin, yağ gibi şeylerden dolayı haram edilmişse, biz trişinleri öldürür, yağlarını çıkartır yeriz) diye karşılık veriyorlar. Bu bayan da, (Benim açık gezmemden erkekler etkileniyorsa, beni ilgilendirmez) diyor. Bir şeyin haram olması, illa zararlı olmasından dolayı değildir. Mesela, Besmelesiz kesilen kuzu etinin haram olması, sağlığa zararından değil, Allah'ın emri olduğu içindir. Kadının açık gezmesinin haram olması da, erkekleri etkileyeceği için değil, Allah'ın emri olduğu içindir. Kadın, kadınlar arasında, hattâ kendi evinde yalnızken bile çıplak duramaz. Bunun etkilenmekle ne ilgisi var?

Feministin dediği gibi, kadının kapanması sırf erkeklerin etkilenmesi, dolayısıyla erkeklerin günaha girmesiyle alakalı bile olsa, onun dediği yine yanlıştır. Dinimizde, (Hayra sebep olan hayır, kötülüğe sebep olan da, kötülük yapmış gibi günah kazanır) kuralı vardır. Müslüman kadın, erkekleri günaha sokmaktan sakınır. Bayanın erkekleri etkilemek niyeti yoksa, niye öyle açılıp saçılıyor ki?

Sadece erkek mi etkilenir? Kadın etkilenmez mi? Sıkışık bir ortamda sürtüşme olsa, kadın etkilense, (Kadın etkilenmesin) denir mi? Etkilenmek, insanın tabiatında vardır. Acıkmak, susamak gibi tabii [normal, doğal] bir şeydir. (Erkek erkekliğini bilsin, kadın kadınlığını bilsin ve etkilenmesin) demek eşyanın tabiatına aykırıdır.

Ateşle baruta yaklaşıp, (Sakin barutu yakma!) denmez. Ateşin özelliği yakmaktır. Baruta, (Niye etkilenip yanıyorsun?) denilemez. Ateşe su dökülürse söner. Ateşe, (Niye sudan etkilendin?) denmez. Elimizi yılanın ağzına soksak, yılan da soksa, yılanı, (Niye beni soktun?) denir mi? Yılan sokar. Erkek de, kadın da etkilenir. Kurdun yanına kuzu konursa, kurt kuzuyu yer. (Kurt, kuzudan

niye etkilendi ki?) denir mi? Tilkinin yanına piliç konsa, tilkiye (Etkilenip de pilici yeme!) denir mi? Bu örnekler, feministin görüşünün yanlış olduğunu açıkça göstermektedir.

Başörtüsünden rahatsızmış

Soru: Sosyetik bir kadın, (Bazı kadınlar, mahalle baskısından dolayı başörtüsü takıyorlar. Ben başörtülü kadınları görünce, çok rahatsız oluyorum) diyor. İmansız erkek veya kadının, rahatsız olması yadırganmaz. Ama demokratik bir ülkede yaşayan kimsenin, rahatsız olsa bile, başkalarını rencide edici söz söylemekten kaçınması gerekir. Mesela ben, bir kadın olmama rağmen, mini etekle, bikini ile gezen kadınlardan rahatsız oluyorum. Kendi inancına göre, kadınların uyluklarına bakmam haramdır. Ben rahatsız olduğum hâlde, karşımdakileri incitmemek için, bir şey söylemiyorum. O niye bizim inancımıza saygı göstermiyor? Türkiye’de hiçbir kadın, mahalle baskısından dolayı kapanmıyor, inancının gereği olarak kapanıyor. Mahalle baskısından dolayı açık gezenlere, biz kapalı kadınlar, tepki gösteriyor muyuz? Müslüman kadınlar, mahalle baskısından dolayı kapansalar bile, o açık kadın, niye rahatsız oluyor?

CEVAP

O ve onun gibiler, kadınların başörtüsünden değil, Müslümanın inancına karşı oldukları için rahatsız oluyorlar. Geçen gün, üniversiteye kapalı girenlere bile, mani olmaya çalıştılar. Başörtülü rahibelere ve kilise çanına bir şey demezler, ezandan rahatsız olurlar. Kapalı hanımların, mini etekli bayanlara gösterdiği hoşgörüyü, açık olanlar da, kapalı olanlara gösterirse, ortada problem kalmaz. Ancak kurt dumanlı havayı sevdiği gibi, bunlar da kasıtlı olarak, ortalığı bulandırmak için, inançlı olanlara bir bahane ile sataşmaya devam edip ortalığı karıştırmaya çalışıyorlar. Müslümanlar, böyle kışkırtıcıların oyunlarına gelmemelidir.

Tesettür kalbe olmalıymış

Soru: Dinden, tasavvuftan bahseden sosyetik bir bayana, niçin tesettüre riayet etmediği sorulduğunda, (Elhamdürüllah ben tesettürü kalbime yerleştirdim) diyor. Daha Elhamdülillah demeyi bilmeyen, yani yeterli dînî bilgisi olmadığı anlaşılan bu bayan, güya kalbini temizlemekle, tesettürü kalbe almakla, nasıl Müslümanlığa uymuş olur?

CEVAP

Tesettür, namaz, oruç yani ibadetler kalbe yerleştirilmez. Kalbe iman yerleştirilir, bundan sonra ibadetlerin sevgisi kalbe dolar. İman yerleştirilince, yani kişi Müslüman olunca artık uzuvları da ibadetlerle şereflenir.

Kalbin temiz olması, dinimize uymakla olur. Dine uymayanın kalbi asla temiz olamaz. Kalbin nasıl temiz olacağını her şeyi yoktan yaratan Allahü teâlâ ve Onun son peygamberi Muhammed aleyhisselam bildiriyor. Onların bildirdiklerine uygun yaşayanın kalbi temizdir, onların emirlerine uymayanın kalbi temiz olamaz. Günah işlemek, kalbin bozuk olmasının alametidir. Günah işleyenlerin, mesela açık gezenlerin (Sen kalbe bak, kalbim temizdir) demeleri çok yanlıştır. Allahü teâlânın Resulü buyuruyor ki:

(Günah işleyenin kalbinde siyah bir nokta oluşur. Tevbe etmeyip tekrar günah işlerse, o leke büyür kalbi kaplar, kalb, kapkara [kirli, pis] olur.) [Harâitî]

Tesettürsüz gezen bayan günahına tevbe etmiyor. Tevbe etmediği için kalbi kararıyor. Günah işleyerek kalbi kararın kimsenin, (Kalbim temizdir) demesi yanlıştır. Bunu söyleyen, kendini aldatmakla kalmaz, dinin emrini de inkâr etmiş olur. (Hadika)

Müslüman, haramdan korkar, münafık yani Müslüman görünen kâfir ise hiç önemsemez. Bir hadis-i şerif:

(Mümin günahını başucunda, hemen üstüne yıkılacak bir dağ gibi görür. Münafık ise, burnuna konmuş hemen uçacak sinek gibi görür.) [Buhârî]

Kalbin temiz olması yeter, ama (Kalbim temiz) demekle kalb temiz olmadığı gibi, (İmanım kuvvetli) demekle iman kuvvetli olmaz. Tesettüre riayet etmeyen veya diğer günahları işleyen kalbi temiz ve imanı kuvvetli olmaz. İmam-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

Salih amel yapmadan [Ehl-i sünnete uygun iman ettikten sonra, namaz kılmadan, oruç tutmadan, günahlardan sakınmadan] (Kalbim temizdir, sen kalbe bak) demek bâtıldır, boştur, kendini aldatmaktır. Bedensiz ruh olmadığı gibi, beden ibadet yapmadan ve günahlardan kaçınmadan, kalb, temiz olmaz. (1/39)

İmam-ı Muhammed Mâsum-i Fârûkî hazretleri de buyuruyor ki:

Cüneyd-i Bağdadi hazretlerinin talebesi olan, evliyanın büyüklerinden Ebu Ali Rodbari hazretleri, (Çalgı dinleyen ve diğer günahlardan sakınmayan bir din adamı, "Kalbim temizdir. Sen kalbe bak!" diyorsa, onun gideceği yer Cehennemdir) buyurur. (2/110)

(Namaz kılmıyorsam, tesettüre ve dinin diğer emirlerine riayet etmiyorsam ne çıkar? Sen kalbe bak. Kalbim temizdir) demek yahut (Önce ekmek parası kazanmak, herkese iyilik etmek, sonra namaz) gibi sözler, dînî emirlerin bir kısmını beğenip bir kısmını beğenmemektir. Her Müslümanın bu inceliğe dikkat etmesi, dinin emir ve yasaklarına riayet etmeyenlerin, imanlarının gitmemesi için uyanık olmaları lazımdır. (Hak Sözün Vesikaları)

Kötü huylar, günahlar kalbi hasta eder. Bu hastalığın artması, kalbin ölümüne yani küfre sebep olur. Küfür ise, kalbi öldüren en büyük zehirdir. (İslam Ahlakı)

Yakayı örtmek ne demek

Yalnız Kur'an diyenlerle 19'culuk bâtil dininde olanlar, Nur suresinin, (Mümin kadınlara söyle: [Yabancı erkeklere bakmaktan] sakınsınlar, ırzlarını korusunlar, [el, yüz gibi] görünen kısmı hariç, ziynetlerini [Saç ve gerdan gibi ziynet takılan yerleri] göstermesinler, başörtülerini yakalarına kadar [saç, kulak ve gerdanlarını] örtünler!) mealindeki 31. âyetinin yalnız ziynet takmayı yasakladığını, bir de sadece yaka kısmını örtmeyi emrettiğini söylüyorlar. Diğer maddede yeteri kadar açıklamıştık ama bir hususa daha değinmek istiyoruz. Nasreddin Hocanın kabri için, dört tarafı açık, ancak kapısında koca bir kilit var derler. O zaman kilidin ne kıymeti var. Deve kuşunun, başını kuma sokarak saklandığını sanmasına benzemez mi? Bu zındıklara göre de, kadın her tarafını açacak, sadece yakasını kapatacak, böylece tesettür emrine uyacak, bu kadar gülünç, saçma iddia olur mu?

İsra suresinin (Ana-babana öf deme) mealindeki 23. âyetini okuyan, ana-babasına öf demese, fakat gözlerini çıkarsa, kulaklarını kesse, sopa ile dövse, sonra da (Ben öf demedim, Kur'anın emrine uydum) dese, Kur'ana uymuş mu olur? Kur'an-ı kerimde en hafif husus söyleniyor, daha ağır ları

elbette yasaktır. (Sana indirdiğim Kur'anı insanlara açıkla) emrine uyarak **Resulullah** efendimiz âyetleri açıklamıştır. Bu âyetin manası, (Ana-babanı üzme, hatta öf bile deme) demektir. (Beydavi)

İsra suresinin, (Zinaya yaklaşmayın) mealindeki 32. âyeti de aynı anlamdadır. Kötü bir kimse, kötü bir kadınla aynı yatakta yatsa, zina hariç her şey yapsa, sonra da, (Kur'an zinaya yaklaşmayın) diyor, ben zina etmedim dese, günah işlememiş mi olur? Bu âyetin manası da açıklanmıştır. Zinaya yaklaşmayın demek, (Zinaya götürecektir sebep, hareket ve işlerden sakının, yabancı kadınları düşünmeyin, onlarla konuşmayın, onlara bakmayın, onlarla tokalaşmayın, onları kucaklamayın, öpmeyin) demektir.

Yabancı kadına bakmak zinaya götüren yollardan biridir. Bunun için hadis-i şeriflerde buyuruluyor ki:

(Yabancı kadını görüp, başını ondan çevirene Allahü teâlâ ibadetin tadını duyurur.) [Hakim]

(Kadının yüz ve iki eli hariç bütün bedeni avrettir.) [Ebu Davud]

Resulullah efendimizin bu açıklamasından sonra, (Başörtülerini yakalarına örtsünler) âyeti, vücudun tamamını örtsünler, boyun, yaka ve gerdan kısmını da kapatsınlar demektir. Bazı kadınlar eşarp taktıkları halde bu kısımları açık kalıyor. Hiçbir yer açık kalmaması demektir. Hazret-i Âişe validemiz de bildiriyor ki: (Tesettür âyeti gelince, muhacir kadınlar hemen peştamallarını yırtıp başlarını örttüler.) [Buhari]

Herkes Kur'an-ı kerimden hüküm çıkarabilseydi, (Kur'anı insanlara açıkla) buyurulmaz ve hadis-i şerifler lüzumsuz olurdu. Kur'an-ı kerimin 17 yerinde **Resulullah** (De ki, bana tâbi olun) buyuruluyor. Allahü teâlânın Resulüne tâbi olup Onun bildirdiği şekilde tesettüre riayet etmelidir! Bir kadın açık geze kâfir olmaz. Fakat kapanmanın lüzumsuz olduğunu söylese kâfir olur. Günah ile küfür farklıdır.

Herkesin bir tıp kitabı okuyarak, ilaç yapmaya, ameliyat etmeye kalkması cinayettir. Yalnız Kur'an diyerek Kur'andan hüküm çıkarmaya çalışmak da bundan daha büyük cinayettir. Yanlış ilaç kullanan sakat kalabilir, ölebilir. Fakat yanlış hüküm çıkaran imanını kaybedip, sonsuz azaba düşebilir. Hadis-i şerifleri bir tarafa atıp, Kur'ana herkes el uzatınca dinin yıkılacağını, insan sayısınca din çıkacağını zındıklar çok iyi bildiği için Yalnız Kur'an diyerek dini yıkmaya çalışıyorlar. Bu oyuna dikkat etmeliyiz.

Kadınların kıyafet şekli

Yalnız Kur'an diyen yalancılar, "Kadının kapanması gerekmez" diyor. "Kadına çarşaf farzdır" diyenler olduğu gibi, "Çarşaf Hristiyan rahibe kıyafetidir, giyilmez. Nitekim Abdülhamid Han çarşafı yasaklamıştı" diyenler de vardır. Dinimizdeki hükme bakalım:

Kadınların vücut hatlarının belli olmayacak herhangi bir elbise ile örtünmesi farzdır. İslam dini, kapanmayı emretmiş, ama belli bir örtü şekli bildirmemiştir. (Dürer-ül-mültekite)

Ahzab suresinde bildirilen cilbab, erkeğin de, kadının da giydiği bir elbise, bir gömlektir. Zevacir ve Berika'daki, (Haya cilbabını [örtüsünü] çıkaranın [aleyhinde] söz etmek gıybet olmaz.) [Beyheki] ve (Cilbabı [gömleği] haram olan erkeğin namazı kabul olmaz.) [Bezzar] mealindeki hadis-i şeriflerde cilbabın bir örtü olduğu açıkça görülmektedir. Cilbabın dış elbise olduğu tefsirlerde de yazılıdır:

Cilbab, hımarın [tülbentin] üstüne örtülen ve göğse kadar inerek gömleğin ceybini [yakasını] boynu örten baş rts. (Ebssud tefsiri)

Cilbab, tek parça rt. (Celaleyn)

Cilbab, göğse kadar inen baş rts. (Ruh-ul-beyan)

Cilbab, milhafedir. (Beydavi)

Cilbab, hımandan büyük örtü veya vücudunu örten dış elbise. (Kurtubi)

Cilbab, bedeni baştan aşağı örten çarşaf, ferace, ar gibi dış giysi. (Elmalılı)

Cilbab, dışa giyilen rt. (Tibyan, A.Fikri Yavuz ve Hasan Basri antay'ın meali)

Cilbab, milhafe, entari veya hımar. (El-Envar) [Milhafe = dış örtü ki buna ferace de denir.]

Cilbab, feracedir. (. Nasuhi Bilmen tefsiri)

Nur suresinde, (Kadınlar, hımarlarını [başörtülerini] yakalarına örtsünler) buyuruluyor. Eğer cilbab çarşaf demek olsaydı, hımar denmezdi.

Fıkıh kitapları cilbabın dış örtü olduğunu bildiriyor. Bir rnek: Hanıma verilmesi vacip olan nafaka, yemek, kisve ve meskendir. Kisve, hımar ve milhafedir. (Bahr-r raik)

Tefsir, hadis ve fıkihta cilbab dış örtüdür. arşafa bid'at denmez; çünkü âdetteki değişiklik bid'at olmaz. şalvar ve pantolon da böyledir.

arşaf kelimesi, Farsça ader-şepten [gece örtüsü] bozularak Türkçe'ye girmiştir; tesettür için ev dışında giyilen stlktr. Tanzimatta hacca giden İranelilerden alınan çarşaf, önceleri bid'at sayılıp pek tutulmamışsa da, 1870'ten sonra yaygınlaştı. Daha sonra II. Abdülhamid Han, 4 Ramazan 1309 (2 Nisan 1892) tarihli bir emirle çarşafı yasakladı. (Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi)

Yaşmak ile ferace giyilirken, 1872'de Subhi Paşanın Suriye valiliğinden dönüşünde ailesi Suriye'den getirdikleri çarşafla görününce, İstanbul'da çarşaf moda oldu. (Musahibzade Celal, Eski İstanbul Yaşayışı)

1889'dan sonra açık feraceli iki paşa kızına birkaç külhanbeyi laf atıp feracelerini yırtınca, bu defa çarşafa rağbet arttı. Bid'at diyenler de giydi. (Sermed Muhtar Alus, Aylık Ansiklopedisi sayı 36)

1913'te yüz binlerce Balkan muhacirleri İstanbul'a Ortodoks kadınlarının giydiği siyah çarşafı ile gelmişti. Zamanla bu da İstanbul'a yayıldı. Hkmetin zaten uğraşacak hâli yoktu, çarşafa mani olamadı. (M. Zeki Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimler sözlüğü)

3 Ekim 1883'te şeyh-l-islamın teklifi ve padişahın emriyle ferace dışında bir şey giymek yasaklandı. Daha sonra çarşaf da giyildi. O zamanki çarşaflar farklı idi. (Vakit. 4.10.1883)

Soru: (arşaf tesettrdr) diyorlar. Buna da delil olarak Âişe validemizin giyiminden dem vuruyorlar. Bence arşaf İslam'ın evrenselliğine aykırı. Sizin bu konudaki fikriniz nedir?

CEVAP

Sence ile, Bence ile, Onca ile din olmaz. Kitaplar ne yazıyor bunu bilmek gerekir. Bizim veya sizin bu konudaki fikirlerimiz dinde hiç ölçü olur mu?

Âişe validemiz bir defa çarşaf giymemiştir. Entari giydikleri, eteklik giydikleri hadis-i şeriflerle sabit. Giymiş olsa bile, bu bir âdettir. **Peygamber efendimiz** de entari giyerdi. Niye erkeklerimiz entari giymiyor? **Peygamber efendimiz** deveye binerdi, onlar niye Mercedese biniyorlar. Binmelerinde mahzur yoktur. Bunlar âdettir, giyim de bir âdettir. Dinimiz belli bir şekil bildirmemiştir.

Arap ülkelerinde yaŝayanların iklim şartlarına uygun olanı çarşaf olabilir. Fakat kalkıp da kutuplarda yaşayan müslümanlara çarşaf giyeceksin diyemeyiz. Bu iklime uygun olmaz çünkü. Dolayısıyla İslam'ın evrenselliği diye bir şey yoktur bunda.

Soru: Bazıları, "Çarşaf hristiyan rahibelerinden geldiği için giyilmesi caiz olmaz. Şalvar ve pantolon giymek de bid'attir" diyorlar. Bu hususta dinimizin hükmü nedir?

CEVAP

Kadınların vücut hatlarının [kaba avret yerlerinin şekli ve rengi] belli olmayacak herhangi bir elbise ile örtünmesi farzdır. İslam dini, kapanmayı emretmiş, ama belli bir örtü şekli bildirmemiştir. (Dürer-ül-mültekite)

Peygamber efendimizin ve Eshab-ı kiramın mübarek hanımları, çarşafıla örtünmemiştir. Hiçbir kitapta çarşaf giydikleri bildirilmiyor. Milhafe, ferace, fistan, entari giydikleri birçok kitapta bildiriliyor. İmam-ı Rabbanî hazretleri de, böyle değişik elbise giydiklerini 313. mektubunda bildiriyor. Bu hususlar, Cami-ur-rumuz ve Hidaye kitabında da bildiriliyor.

Kapanması gereken yerleri örtmek ve yukarıda bildirilen vücut hatlarını belli etmemek şartı ile kadınlar, bulunduğu ŝehrin âdetine uygun giyinir. Çünkü elbise gibi mubahlarda, ŝehrin âdetine uymamak tahrimen mekruhtur. Zaruret olmadıkça, haramlarda hiçbir yerin âdetine uyulmaz. (Hadika)

Peygamber efendimiz, ayaklarına kadar uzun gömlek, yani entari giymiştir. Şalvar ve pantolon giymemiştir. Bunları giymek âdette bid'attir. Âdette bid'at olan şeyi yapmak günah değildir. Taksiye, uçağa binmek de âdette bid'attir. Bunları yapmak günah değil dinin emridir. Bunun için âdet olan yerlerde, kâfirlerden gelmiş olsa bile, kadınların çarşaf ve erkeklerin bol pantolon veya şalvar giymeleri caizdir, günah olmaz. Elbisenin şekli ibadet değil, âdettir. Çünkü **Peygamber efendimiz**, papaz ayakkabısı, Rum elbisesi giymiştir. (Redd-ül muhtar)

Peygamber efendimizin böyle âdet olarak yaptığı ŝeylere Sünnet-i zevaid denir. Bunları terk etmek günah olmaz. (Hadika)

(Bir kavme benzeyen onlardandır) hadis-i şerifi, ibadetlerde benzemenin tehlikesini bildirmektedir. Mesela papaz zünnarı ve haç takmak böyledir.

Dikiş makinesi, daktilo, elbise gibi şeyler ise âdettir. Âdetlerde kâfirlere benzemek günah olmaz. **Peygamber efendimiz**, her zaman belli bir elbise giymezdi. Bazen Rum, bazen Arap elbisesi giyerdi. Kolları dar Rum cübbesi de giymiştir. (Tirmizi)

Herkesin çarşaf giydiği bir yerde, birkaç kadının manto giymesi fitneye sebep olacağından uygun olmadığı gibi, manto giyilmesi âdet olan yerlerde de çarşaf giyilmesi uygun olmaz. Çünkü bir yerde âdet olan şeyler giyilmezse, gösteriş ve ŝöhret olur, fitneye sebep olur. Hadis-i şerifte (Fitneyi uyandıranı lanet olsun) buyuruldu. (Hadika)

Eşarbi manto içine koymak

Soru: Bir âyette, (Başörtülerini yakalarına örtsünler) denildiğine göre, eşarbi mantonun içine koymanın, bu âyete aykırı olduğu söyleniyor. Başörtüsünün mutlaka göğsü ve omuzları kapatacak şekilde olması şart mı? Mantonun içine konsa mahzuru olur mu?

CEVAP

Şart olan saçları örtmektir. O âyet-i kerimenin meali şöyledir:

([Kadınlar, yabancı erkeklere bakmaktan] sakınsınlar, ırzlarını korusunlar, [el, yüz gibi] görünen kısmı hariç, ziynetlerini [saç, kulak, boyun, gerdan gibi ziynet takılan yerlerini] göstermesinler, başörtülerini yakalarına kadar [saç, kulak ve gerdanlarını] örtsünler!) [Nur 31]

Demek ki, başı örtmekten maksat, saçları, kulakları ve gerdanı örtmektir. Bu örtünmenin şekli değil, önemli olan örtülmüş olmasıdır. Örtü, dikkati çekecek renk ve şekillerden de, uzak olmalıdır.

Çene altını kapatmak

Soru: Kadınlar, namaz kılarken çene altlarını da kapatmaları gerekir mi?

CEVAP

Evet, gerekir.

Çarşafın yasaklanması

Soru: II. Abdülhamid Han, kadınların çarşaf giymesini niçin yasaklamıştır?

CEVAP

Bu husustaki emrin özeti şöyledir:

Büyük İslâm devletinin ayakta durması, kadın ve erkek bütün Müslümanların her türlü hâl ve hareketlerinde dinin hükümlerine uymalarına bağlıdır. Aksi hâl, Allah korusun, gerek fertler, gerek devlet için, maddî ve manevî sonsuz zararlara sebep olacağından, İslam kadınlarının Allah'ın emirlerinden olan örtünme usul ve kaidelerine, fevkalade dikkat ve itina etmeleri gerekir. Bu çarşaf, İslam kadınlarınca örtünmeye asla münasip ve müsait olmadığı gibi, bazı münasebetsiz erkekler tarafından da, kötü maksatlarla giyilebilir. Dindarlık ve maslahat bakımından meydanda olan zararlarından ötürü, gereği uygun bir şekilde anlatılarak, kadınların çarşaf giymelerinin yasaklanması Padişah emri iktizasındandır. (Yıldız Saray-ı Hümayûnu Baş Kitabet Dairesi 5894; 2 Nisan 1892 Hükümdar Başkâtibi)

Halebi-i kebir'de, (Kadınlar dır denilen örtüyle örtünür. Dır'ın yakası göğüsten ayağa kadar açıktır) buyuruluyor. Demek ki, İslâm kadınlarının çarşafı örtünmeleri, sonradan âdet oldu. Şimdi, çarşaf âdet olan yerlerde çarşaf, manto âdet olan yerde geniş manto ve kalın baş örtüsüyle örtünmelidir.

Dinde tesettür şekli

Soru: İlmalhal'de, Dürer-ül-Mültekte kitabından naklen, (İslamiyet, kadınların örtünmesi için belli bir örtü emretmedi) deniyor. Buradan, kadın ince giyinebilir, açık giyinebilir, allı güllü giyinebilir, uzun kısa giyinebilir gibi bir anlam çıkmıyor mu?

CEVAP

Hayır, asla öyle bir anlam çıkarılamaz. Bu, dîni bilgilerimizdeki alt yapı noksanlığından ileri gelen yanlış bir anlayıştır. Dinimizde şartsız söylenen şeyler şartlı anlaşılır. Mesela, **Peygamber efendimiz**, (Cömert Cehenneme girmez) buyuruyor. Buradan her cömerdin mutlaka Cennete gireceği anlaşılmaz. Birçok şart var. İlk şartı iman sahibi olmaktır. İmansızsa ne kadar cömert olursa olsun, Cennete girmez, Cehenneme gider.

(Belli bir örtü şekli yok) demek, kapanmak şartıyla, yaşadığı memleketin âdetine uygun giyinmek demektir. Mesela yaşadığı memlekette şalvar giyiliyorsa şalvar giymek, çarşaf giyiliyorsa çarşaf giymek, entari giyiliyorsa entari giymek, manto giyiliyorsa manto giymek demektir. Ama dine aykırı bir şey, mesela mini etek giyiliyorsa, mini etek giymek demek değildir. Tesettür demek, vücudu baştan ayağa kadar, vücut hatları belli olmayacak şekilde kapatmak demektir. İslamiyet belli bir şekil koymamıştır. Âyet-i kerime ve hadis-i şeriflerde, örtünme şekli bildirilmemiştir. Belli bir şekil olsaydı, elbette Kur'an-ı kerimde ve hadis-i şeriflerde açıkça bildirilirdi. Bunun için, (Entari veya ferace giymek şarttır) demek yanlış olduğu gibi, (Çarşaf giymek şarttır) demek de yanlıştır. Dine uygun olmak şartıyla, o bölgede âdet olan kıyafet hangisiyse, öyle kapanmak gerekir. Dinimiz kapanmayı emretmiş, (Kadın için, el yüz hariç, vücudunun tamamını kapatması farzdır) buyurmuş, fakat örtünme şeklini serbest bırakmıştır. El yüz hariç, her yerini herhangi bir kumaşla örtebilir. Yine fıkıh kitaplarında kumaşın dikkati çekici renklerde olmaması da bildirilmiştir. Dürer-ül-Mültekte kitabında anlatılmak istenen tesettür budur.

Örtülü çıplak kadın

Soru: Başı kapalı bir kadının, vücut hatlarını belli edecek kadar dar ve ince elbise giymesi, kısa kollu bluz giymesi, mini etek giyene göre daha uygun değil midir?

CEVAP

Peygamber efendimiz böyle kadına, (Örtülü çıplak kadın) diyor. Yerine göre böyle giyinmek, belki de mini etek giymekten daha fazla günahdır. Çünkü bu durum, kötü örnek olur. Sanki böyle giyinmekle de, dinin emrinin yerine getirildiği sanılabilir. Mini etekli olan, ahlâkı bozar, böyle giyinen ise dini bozar. İslam Ahlakı kitabındaki bir hadis-i şerif:

(Örtülü çıplak kadınlar Cennete girmez, kokusunu bile duymaz.) [Müslim]

Bu hadis-i şerif, kadınların ince, şeffaf veya cilde yapışık olan dar elbise ve başörtüsüyle örtünmelerini yasak etmektedir. Böyle örtünmek, çıplak gezmek gibi günah olur. (İslam Ahlakı)

Dinde kolaylık ve pantolon giymek

Soru: (Allah size güçlük yüklememiştir) âyet-i kerimesine göre, kolaylık olacağı için, kadınların pantolon giymesinin caiz olacağı anlaşılıyor mu?

CEVAP

Sizin ve bizim gibilerin bir âyet-i kerimeye mana vermeleri caiz değildir. Kadının pantolon giymemesinin güçlüğüne ne ilgisi vardır? Benzemek niyeti olmasa da, erkeğin boynuna kolye, koluna bilezik ve kulağına küpe takması kadınlara benzemek olur ve caiz değildir. Kadının da, benzemek niyeti olmadan da, pantolon giymesi caiz olmaz.

(Dinde kolaylık vardır) diyerek bilerek veya bilmeyerek dinde yenilik yapmaya çalışanlar çıkıyor. Dinimizde ifrat ve tefritin yani aşırılığın yeri yoktur. Dinimiz orta yolda olmayı emreder. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(İşlerin hayırlısı vasat olanıdır.) [Beyheki]

[Vasat, ifrat ve tefritten uzak orta yol demektir. İfrat, normalden fazla, tefrit, normalden az demektir. Mesela çok uyumak ifrat, çok az uyumak tefrittir.]

İfrata kaçarak gücünün yetmediği şekilde ibadet etmeye çalışmak, mesela geceleri hiç uyumadan namaz kılmak, gündüzleri hep oruç tutmak, hanımından uzak kalmak, et, süt, tatlı gibi şeyleri hiç yememek, iyi müslüman olmak demek değildir.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Kolay bir din ile gönderildim. Dinimizde ruhbanlık yoktur. Et yiyin, hanımlarınızla mübâşeret edin! [Nafile] oruç da tutun! Tutmadığınız günler de olsun! [Nafile] namaz da kılın! Uyuyun da. Ben bunlarla emrolundum.) [Taberani]

(Din kolaylıktır. Dinde aşırı gideni din mağlup eder.) [Nesai]

Şu halde yiyip içmeden, uyumadan ibadet etmek zordur.

Günümüzde ifrata kaçanlar azdır veya hiç yoktur. Fakat tefrite gidenler çoktur. (Dinde kolaylık var) veya (Kolayını yapıyorum) diyerek dini bozmaya çalışanlar çoktur.

Birkaç misal:

Ayaklara mest giyiliyor, üstüne meshediliyor diyerek tırnaklara oje sürüp, üstüne meshetmek caiz olmaz. Yahut bugünkü naylon çoraplara meshetmek caiz olmaz. Çoraba meshetmek kolaylık ise de, dinin emri değişmiş olur, ibadet sahih olmaz.

Su bulunmadığı zaman teyemmüm etmek farzdır. Fakat dinde reformcuların dediği gibi, sular kesilince hemen teyemmüm edin demek, dinde kolaylık değil, dini değiştirmektir. Ramazan yaza gelince tutmayıp, kışa tehir etmek de dini değiştirmek olur.

(Dinde kolaylık var) diyerek namazları vaktinde kılmayıp, hepsini gece yatarken kılmak da dini değiştirmek olur. (Dinde zorluk yoktur, kolaylık vardır) demek, (Dinimizin verdiği ruhsatlardan faydalanın) demektir. Yoksa, (Herkes hoşuna giden şeyleri yapsın, hoşlanmadığı şeyleri yapmasın, ibadetleri keyfine göre değiştirsin, erkek kadın elbisesi giysin, kadın erkek elbisesi giysin) demek değildir. Dinde ufak bir değişiklik yapmaya hiç kimsenin yetkisi yoktur.

Kur'an-ı kerimde de mealen, (Dinlerini oyuncak ve eğlence edinen kimseleri bırak) buyurulmaktadır. (Enam 70)

Soru: Bayanların bayan pantolonu giymesi haram mıdır?

CEVAP

Peygamber efendimiz buyuruyor ki:

(Kadın elbisesi giyen erkeğe, erkek elbisesi giyen kadına lanet olsun!) [Hakim]

(Erkeğe benzemeye çalışan kadın, kadına benzemeye çalışan erkek bizden değildir.) [İ.Ahmed]

(Kadın gibi davranan erkeğe, erkek gibi davranan kadına lanet olsun!) [Buhari]

(Erkeklere benzeyen kadınlara ve kadınlara benzeyen erkeklere Allah lanet etsin!) [Taberani]

Benzemek niyeti olmasa da, erkeğin boynuna kolye, koluna bilezik ve kulağına küpe takması kadınlara benzemek olur ve caiz değildir. Kadının da, benzemek niyeti olmadan da, pantolon giymesi caiz olmaz. Pantolon erkek kıyafetidir.

(Tergib-üs-salât'daki hadis-i şerifte, (Örtülü olan çıplaklara ve erkek gibi giyinen kadınlara ve kadın gibi giyinen, süslenen erkeklere lanet olsun) buyuruluyor. Hele dar pantolon, erkeklere de caiz değildir. Çünkü, kaba yerleri dışardan belli olmaktadır. Bundan başka, kadınların pantolon giymeleri eskiden de, şimdi de İslam âdeti değildir. Dinsizlerden, İslam tesettürünü bilmeyenlerden gelmektedir. Haramlar yayılsa, yerleşseler de, İslam âdeti olamazlar. Kâfirlere benzeyenin, onlardan olacağı, hadis-i şerifte bildirilmiştir. Pantolon, manto altına giyilebilir ise de, mantonun pantolon yokmuş gibi dizleri örtmesi lazımdır.)

Hadis-i şerifte örtülü olan çıplak ifadesi geçiyor. Tayt giyenler örtülü müdür? İçindeki çamaşır belli oluyor. Kaba yerleri dışardan belli olmaktadır. Pantolon da öyledir. Hadis-i şerifte buyuruluyor ki:

(Avret yerlerini açanlara ve başkasının avret yerine bakanlara, Allah lanet etsin!) [Beyheki]

Soru: "Tesettür konusunda önce ne kadarını yapabiliyorsan ondan başla. Sonra da daha iyisini zamanla yaparsın. İşe en mükemmelinden başlamak gerekmez. Kadınlar pantolon giyemez diye bir hüküm yoktur. Kadınlar, arka kabalarını teşhir edecek derecede dar pantolon giymemeli, beden hatlarını belli edecek şekilde görüntü vermemeli. Böylece pantolon erkek giyimi olmaktan çıkar, kadın giyimi haline gelir. Beğendiğin başörtüyü de tak. Bunları ileride istediğin gibi geliştirebilirsin. Çünkü Allah resulü, (Kolaylaştırın güçleştirmeyin) buyuruyor" deniyor.

Bu hususta açıklama yapar mısınız?

CEVAP

Pantolon erkek kıyafetidir. Bol giyinmekle pantolon kadın kıyafeti haline gelmez. Erkeğin kadına, kadının da erkeğe, her ne şekilde olursa olsun benzemeye çalışması caiz değildir. Mesela erkeklerin kolye, bilezik, küpe takmaları kadınlara benzemek olur. Pantolon giyinmek, erkek gibi tıraş olmak da erkeğe benzemek olur. Üç hadis-i şerif meali:

(Kadın elbisesi giyen erkeğe, erkek elbisesi giyen kadına lanet olsun!) [Hakim]

(Kadın gibi davranan erkeğe, erkek gibi davranan kadına lanet olsun!) [Buhari]

(Kendini erkeğe benzeten kadın Cennete girmez.) [Taberani]

Peygamber efendimiz, erkek kılığına girip mızrak kuşanmış bir kadını görünce, (Erkeğe benzemeye çalışan kadına, kadına benzemeye çalışan erkeğe lanet olsun) buyurdu. El ve ayaklarını kınalayıp kadınlara benzemeye çalışan birini sürgüne gönderdi. (Taberani, Ebu Davud)

Dinimiz bu konunun önemini bildirirken, zamanla daha iyisini yaparsın demek yanlıştır. Bize düşen, dinin emrini olduğu gibi bildirmektir. O ne kadar uyabilirse uyar. uyar, yarım uyar veya hiç uymaz. Namaza yeni başlayan birine, (Beş vaktin hepsini kılmaya gerek yok, şimdilik günde bir vakit

kılsan da olur, zamanla daha iyisini yaparsın) denir mi? Güya bu ümmete, dinin sahibinden daha çok merhamet göstermek, rahmani mi, yoksa şeytani mi?

İlmihal'de, (Pantolon, manto altına giyilebilir ise de, mantonun pantolon yokmuş gibi dizleri örtmesi lazımdır) demesi, pantolon giymeye izin vermek demek değildir. Pantolon giymeyi gerektiren şartlar varsa, hiç değilse böyle giyilebilir demektir. Böyle giyilince, pantolon erkek kıyafeti olmaktan çıkmaz, ancak görünmediği için giyilmesi caiz olur. Altın yüzüğü gümüşle kaplatınca, altın görülmediği için kullanılmasının caiz olması gibidir. Adamın, (Erkek kıyafeti kadın kıyafeti halini alır) demesi çok yanlıştır. Erkek tedavi niyetiyle bilezik, kolye kullanırsa, bunlar kadın ziyneti olmaktan çıkmaz, fakat tedavi maksadı olduğu için caiz olur. Kolaylaştırın, güçleştirmeyin demek, kolayınıza geleni yapın, dini istediğiniz gibi değiştirin demek değildir. Dinimizin tanıdığı ruhsatlardan faydalanın, aşırı gitmeyin, fitneye sebep olmayın demektir. Yoksa, (Herkes hoşuna giden şeyleri yapsın, hoşlanmadığı şeyleri yapmasın, ibadetleri keyfine göre değiştirsin) demek değildir. Kolaylığın ölçüsü ne? Birine kolay gelen bir başkasına zor gelebilir. O zaman her insana göre dini değiştirmek lazım. O zaman dine ne lüzum vardı. Dini emir ve yasaklar niye bildirildi. Hâşâ dinin kuralları lüzumsuz yere mi bildirildi? Kolayına böyle geliyor diye, dinde ufak bir değişiklik yapmak dini değiştirmek olur.

İlmihalde, (Şalvar, çok geniş olduğu için, âdet olan yerlerde, kadınlar için de, iyi bir örtü ise de, âdet olmayan yerlerde fitneye sebep olursa, kullanmak caiz olmaz) deniyor. Demek ki hem dinin emrine uyacağız, hem de fitne çıkarmaktan kaçacağız.

Kız çocuğu ve pantolon

Soru: Yedi yaşından küçük kızların, evde pantolon giymeleri caiz midir?

CEVAP

Evet.

Evde eşofman giymek

Soru: Kadınlar evde pantolon giyebilir mi?

CEVAP

Pantolon erkek kıyafetidir. Evde de giyilmez, üstünde etek olursa eşofman giyebilir.

Doktora da günah vardır

Soru: Doktora günah olmaz diyorlar, doğru mu?

CEVAP

(Doktora günah olmaz) demek çok yanlıştır. Bir doktor, bir kadını muayene ederken ihtiyaçtan fazla yer açarsa, 5 dakikada muayene etmesi mümkün iken, daha fazla uzatırsa günah olur.

Mecbur kalmadıkça, zaruret olmadıkça, kadın, erkek doktora muayene olmamalı, kadın doktora gitmelidir. Kadın doktor bulunmazsa ve hastalık tehlikeli veya çok ağrılı ise, (Zaruretlar haramları mubah kılar) hükmüne uyularak nisaiye mütehassısı erkeğe de gidebilir.

Bir hastanede, dahiliyeci olarak hem kadın hem de erkek varsa, hastaya tercih imkanı vermelidir. Mecburiyet olunca, erkek doktor, kadını muayene ederken, ihtiyaç miktarı kadar yer

açmalıdır. İhtiyaçtan fazla açarsa günah olur. Mesela tansiyonunu ölçerken, bluz üzerinden de ölçme imkanı varsa, kolunu açması günah olur.

Doktorun, ihtiyaçtan fazla muayene etmesi gibi, ihtiyaç miktarından fazla konuşması da uygun değildir. Müslüman doktor, her zaman ciddiyetini muhafaza etmeli, günah olacak iş ve hareketlerden sakınmalıdır! Tanıdık bir göz doktoru, (Bilgisayarla bakınca, bazı hastalıkları ve göz kusurlarını hemen anlıyoruz. Fakat hasta, "benimle fazla ilgilenmedi" demesin diye, birkaç defa aynı işlemi tekrarlıyoruz) dedi. Günah olmadığı için böyle istisnalar olabilir.

Kadınların birbirlerine avret yeri, erkeğin erkeğe avret yeri gibidir. Erkek, erkeğin; kadın da, kadının göbük ile diz arasına bakamaz. Mesela üroloji doktoru, bir erkeğin belden aşağısını soyup bakamaz. Bir bez koyup eli ile kontrol eder. Göz ile de bakması gerekiyorsa, bezin bir kenarını ihtiyaç kadar açıp bakar. Kadın doktor da, bir kadını böyle bir bez örterek muayene eder. Kadın kadına zararı olmaz demek yanlıştır. Çünkü kadının da, zaruretsiz, başka bir kadının diz ile göbük arasına bakması haramdır.

Gayrı müslim ve mürted kadınların, müslüman kadınlarına bakması, yani müslüman kadınların bunlara görünmeleri, yabancı erkeklere görünmeleri gibi olup, üç mezhepte de haramdır. Bunlar müslüman kadınlarının bedenine bakamazlar. Sadece **Hanbeli** mezhebinde caizdir. Bunlara muayene olmak mecburiyetinde kalındığında, **Hanbeli** mezhebi taklit edilirse, yani (**Hanbeli'ye uydum**) denirse günahattan kurtulmuş olunur. Şifa için, özel kaplıcaya gidemeyen hasta da, umumi kaplıcaya gidince, avret yeri açık olan varsa, **Hanbeli** mezhebinin taklit etmelidir.

Soru: Bayan doktor varken, kadınların diş, göz, kulak burun boğaz, nisaiye gibi bölümlerde erkek doktora muayene olmaları caiz olur mu? Bir de, nisaiye uzman Hristiyan kadın doktor varken, salih bir erkek doktora muayene olmak caiz midir?

CEVAP

(Kadınları, kadın doktora göstermeli. Kadın doktor bulunmazsa ve hastalık tehlikeli veya çok ağrılı ise, nisaiye mütehasısı [kadın hastalıkları uzmanı] olan erkeğe de göstermelidir) deniyor. Nisaiyede, erkek doktoru değil, kâfir de olsa kadın doktoru tercih etmelidir. Diğer hastalıklarda da, mecbur kalmadıkça erkek doktora gitmemelidir. Aynı işi yapan kadın doktor bulamazsa, hastalık da önemli olup, muayene ve tedavi şartsa o zaman caiz olur.

Gözü haramdan sakınmak

Soru: Denizde, hamamda, kaplıcada, "Hepimiz erkeğiz veya hepimiz kadınız" diyerek, erkek erkeklerin yanında, kadın kadınların yanında açık duruyorlar. Bu günah değil midir?

Nur suresinin, (Ey Resulüm, müminlere söyle, harama bakmasınlar ve avret yerlerini haramdan korusunlar) mealindeki 31. âyetinde bildirilen avret yerleri nerelerdir?

CEVAP

Bakılması haram olan yere avret yeri denir. **Hanefi** ve **Şafii**'de erkeğin avret yeri göbük ile diz arasındır. **Maliki** ve **Hanbeli**'de ise yalnız seveteyn, yani sadece ön ve arka kısımdır. Kadınların birbirlerine avret yeri, erkeğin erkeğe avret yeri gibidir. Müslüman kadının, gayrimüslim ve fâsık kadınlar ile dinsiz amca ve dayının yanında örtünmesi üç mezhepte farz, **Hanbeli** mezhebinde caizdir. **Hanbeli** mezhebinin farklı yönü şöyledir:

Erkeğin erkeğe avret yeri, diz ile göbek arası değil, sadece seveteyn, yani iki kaba avret mahallidir. Kadının kadına avret yeri diğer mezhepler gibi, diz ile göbek arasındır. Ancak diğer mezheplerden farklı olarak, gayrimüslim kadınlara da, göbek ile diz arası hariç, diğer yerlerini göstermesi caizdir. Diğer üç mezhepte caiz değildir. Zaruret olunca **Hanbeli** mezhebi taklit edilerek kapalı kadın, açık kadınların yanında başını, kollarını açabilir.

Avret yerini açmak veya başkasının avret yerine bakmak büyük günahtır. Hamama, kaplıcaya, denize gidenin diz ile göbek arasını ve dizlerini de örtmesi farzdır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Erkeğin göbek ile dizleri arası avrettir.) [Ebu Davud]

(Uyluk avret yeridir.) [Buhari, Ebu Davud, Tirmizi]

(Evlerin en kötüsü hamamdır. Orada sesler yükselir, avretler açılır. Tedavi veya kirden temizlenmek için girecek olan örtülü girsin.) [Taberani]

(Allahü teâlâyâ ve ahirete inanan hamama peştamal ile örtülü girsin!) [Nesai]

(Erkek, erkeğin; kadın, kadının avret yerine bakması helal olmaz.) [Müslim]

(Avret yerini açana ve başkasının avret yerine bakana Allah lanet etsin!) [Beyheki]

(Din kardeşinin avret yerine kasten bakanın kırk gecelik namazı kabul olmaz.) [İ. Asakir]

Evde kimse yok iken de, çıplak durmak günahtır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Yalnızken de, avret yerinizi açmayın! Zira yanınızda hiç ayrılmayanlar [hafaza melekleri] vardır. Onlardan utanın ve onlara saygılı olun.) [Eşiat-ül-lemeat]

(Avret yerlerinizi örtün! Yalnız iken de Allahü teâlâdan haya edin!) [Tirmizi]

(Allahü teâlâ hayayı ve örtünmeyi sever. Öyle ise yıkanırken avret yerinizi örtün.) [Ebu Davud]

(Gece guslederken avret yerini açmaktan sakının. Eğer sakınmayan çıkar da, onda delilik alameti görülürse, kendisinden başkasını suçlamasın.) [Hakim]

Kapalı da olsa kadına şehvetle bakmak günahtır. Kadının erkeğe bakması da günahtır. Ümm-i Seleme validemiz anlatır: **Resulullah**ın yanında iken, iki gözü de görmeyen İbni Ümmi Mektum, izin isteyip içeri girdi. **Resulullah** bize, (İçeri girin) buyurdu. (O â'mâ değil mi, bizi görmez) dedim. (O sizi görmüyorsa, siz onu görmüyor musunuz?) buyurdu. (Tirmizi, Ebu Davud)

Soru: Kadın kadına olunca tesettüre ve setr-i avrete dikkat edilmiyor. Kimisi bunun günah olmadığını zannediyor. Bunlar günah değil midir? Bir kadın, başka kadının nerelerine bakamaz?

CEVAP

İmam-ı Rabbani hazretleri, salih bir hanıma yazdığı mektupta buyuruyor ki:

Kalb, göze tâbidir. Gözler haramdan sakınmazsa, kalbi korumak güç olur. O halde, imanı olanların, haram işlememesi lazımdır. Erkeklerin eşcinsel olması, haram olduğu gibi, kadınların da eşcinsel olması haramdır. Kadının da herhangi bir kadına şehvet ile dokunması ve bakması haramdır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Kadının kadına yaklaşması [lezbiyenlik, safizm] zinadır.) [Taberani]

(Erkeğin erkeğe, kadının kadına yaklaşması zinadır.) [Beyheki]

(Ahir zamanda eşcinsel üç kısma ayrılır: Bir kısmı konuşmak ve bakmakla, diğeri, tokalaşmak ve kucaklaşmakla yetinir. Bir kısmı da bu işi bilfiil yapar. Allah bunlara lanet etsin! Tevbe edenin tevbesini Allahü teâlâ kabul eder.) [Deylemi]

Kadın, kadına şehvet ile bakamaz ve dokunamaz; kocasından başkasına, erkek ve kadın, kim olursa olsun, yabancıya süslenemez. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Bir kadın, süründüğü kokuyu duyurmak için bir toplumun yanından geçerse, o da, bakan da, [bir nevi] zina işlemiş olur.) [Nesai]

Erkek ile kadın, başka cinsten oldukları için, bir araya gelmeleri nispeten güçtür. Kadının kadına yaklaşması ise daha kolaydır. Bunun için kadının kadına bakması ve dokunması, erkeğin kadına ve kadının erkeğe bakmasından daha kötü olabilir. Erkeğin erkek için ve kadının kadın için avret yeri, diz ile göbek arasındır. Bir kadın, başka bir kadının, göbek ile diz arasına bakamaz. Zaruretsiz bakarsa, haram işlemiş olur. Kadının yabancı erkek için avret yeri, el ve yüzünden başka, bütün bedenidir. Başkasının avret yerine, lüzum yokken, şehvetsiz de bakmak haramdır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Erkek erkeğin, kadın kadının avret yerine bakamaz, helal değildir.) [Abdurrezzak]

(Erkeğin kadına, kadının da erkeğe [şehvetle] bakması haramdır.) [Taberani]

Bakılması günah olan yerler

Soru: Kadının kadına, erkeğin erkeğe avret yeri neresidir?

CEVAP

İbni Âbidin hazretleri buyuruyor ki: İnsanların, birbirine görünmesi ve bakması dört türlüdür:

- 1- Erkeğin kadına,
- 2- Kadının erkeğe,
- 3- Erkeğin erkeğe,
- 4- Kadının kadına bakmasıdır.

Erkeğin kadına bakması da dörde ayrılır:

- 1- Erkeğin yabancı hür kadına,
- 2- Kendi hanımına,
- 3- Kendi cariyesine,
- 4- Bakması caiz olan 18 akrabasına ve başkasının cariyesine bakması.

Erkeklerin yabancı kadının yüzünden ve avuçlarının içinden ve dışından başka yerine bakmaları dört mezhepte de **haramdır**. Kızların yüzlerine şehvetle bakmaları da haramdır.

İktidardan düşmüş yaşlı ve hadım edilmiş olan erkeklerin de, kadınlara bakması **haramdır**.

Kendi hanımına tepeden tırnağa kadar bakması ve hanımının ona bakması caizdir.

Erkeğin erkeğe, yalnız **göbekte diz arasına** bakması haramdır.

Erkeğin avret mahalli, üç mezhepte, göbekte diz arasındır. **Hanefî**'de diz avrettir. Göbek avret değildir. **Şâfiî**'de göbek avrettir, diz avret değildir. **Mâlikî**'de her ikisi de avret değildir. **Hanbelî** ve **Mâlikî**'nin bir rivayetinde, erkeğin yalnız seveteyni avrettir. (*Mizan-ül-kübra*) [Seveteyn, ön ve arka avret yerine denir.]

Erkek, nikâhla alması ebedî, sonsuz haram olan on sekiz kadının başına, yüzüne, gerdanına, kollarına, dizden aşağı bacağına, şehvetten eminse bakabilir. Göğüslerine, koltuk ve böğürlerine, uyluk ve dizlerine ve sırtına bakamaz.

Soru: Hamama veya kaplıcalara gidince, erkekler kısa şortla duruyorlar. Erkeğin avret yeri diz ile göbek arası olduğuna göre, buraları açık durmak günah değil midir? Tedavi maksadı ile kaplıcaya gidilince caiz olur mu?

CEVAP

Hamama, kaplıcaya giden kimsenin diz ile göbek arasını, dizleri de örtmesi farzdır.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Allah'a ve ahirete inanan hamama peştamal ile örtülü girsin, peştamalsız girmesin!) [*Nesai*]

(Erkeklerin ahir zamanda hamama gitmeleri haram olur. Hamamlarda avret yerleri açık olanlar bulunur. Avret yerini açana ve başkasının avret yerine bakana Allah lanet eylesin!) [F. Bilgiler]

(Erkeklerin dizleri ile göbekleri arası avrettir.) [R. Nasihin]

Peygamber efendimiz, hamamdan sakınılmasını buyurunca, oradakiler, (Ya Resulallah, hamam kirleri temizlediği gibi, hastalara da şifalı olur) dedikleri zaman, onlara (Hamama avret yerleri örtülü olarak girin!) buyurdu. (Hakim)

Kadınların da tedavi maksadı ile örtülü olarak hamama girmesi caizdir. (*İbni Mace*)

Soru: Kadınların birbirlerine avret yeri nasıldır? Hürmet-i müsahere yabancılarla da olur mu?

CEVAP

Kadınların birbirlerine avret yeri, erkeğin erkeğe avret yeri gibidir. Müslüman kadının, gayrimüslim ve fâsık kadınların ve dinsiz amca ve dayının yanında örtünmesi üç mezhepte farzdır, **Hanbelî**'de caizdir.

Maliki ve **Hanbelî**'de erkeğin avret yeri yalnız seveteyndir. **Hanefî** ve **Şafii**'de ise göbek ile diz arasındır. **Hanefî**'de diz; **Şafii**'de ise göbek avrettir. **Hanbelî**'nin farklı yönü şöyledir: Erkeğin erkeğe avret yeri, diz ile göbek arası değil, sadece seveteyn, yani sadece iki avret mahallidir. Kadının kadına avret yeri diğer mezhepler gibi, diz ile göbek arasındır. Ancak diğer mezheplerden farklı olarak, kâfir kadınlarına da, göbek ile diz arası hariç, diğer yerlerini göstermesi caizdir. Diğer üç mezhepte caiz değildir.

Hürmet-i müsahere, ana baba ile olduğu gibi yabancı insanlarla da olur. Mesela yabancı bir kadına şehvetle dokunmak, yanlışlıkla bile olsa, hürmet-i müsahereye sebep olur. Yani o kadının anası ile ve kızları ile o erkeğin evlenmesi **Hanefî** ve **Hanbelî**'ye göre haramdır. Bir kız da, bir erkeğe şehvetle dokunsa, o erkeğin babası ve oğlu ile evlenmesi haram olur. **Şafii** ve **Maliki**'de hürmet-i müsahere yoktur.

Soru: Uyluk ne demektir?

CEVAP

Diz ile göbek arasındaki yere uyluk denir. Yani bacağın kalın olan yeri. Bazı yerlerde yanlış olarak baldır derler. Halbuki baldır diz ile ayak arasına denir. Erkekler de, kadınlar da birbirlerinin uyluklarına bakamazlar.

Yalnızken avret yerini açmak

Soru: Kimse yokken, erkek şortla oturabilir mi?

CEVAP

Hayır duramaz. Zaruretsiz şortla durması haram olur.

Kimse yokken de, ihtiyaçsız avret yerini açmamalı. Mesela, kıyafet değiştirirken, peştamal gibi bir şey sarıp da değiştirmeli. Yahut **Hanbelî** mezhebinde, erkeklerin avret yeri, sadece seveteyn [ön ve arka edep yeri] olduğu için, buralar kapalıysa, **Hanbelî** taklit edilerek giyinmeli.

Banyoda da, bir peştamal ile örtünmelidir. Peştamal yoksa, **Hanbeli** taklit edilerek şortla da yıkanılabilir.

Soru: Avret yeri nedir? Kadın, evinde yalnız iken, şortla durabilir mi?

CEVAP

Müslümanın namaz kılariken açması veya her zaman başkasına göstermesi ve başkasının da bakması haram olan yerlerine Avret yeri denir. Namaz dışında da, avret yerini, kendinden ve başkasından örtmek farzdır.

Kadınların, namaz dışında, yalnız iken, diz ve göbek arasını örtmesi farz olup, sırtını ve karnını örtmesi vacib, başka yerlerini örtmesi edeptir. Evde yalnız iken, başı açık dolaşabilir. Görünmesi caiz olan 18 erkek yanında, ince baş örtüsü örtmeleri evladır. İyi olur. Yalnız iken avret yeri, ancak özür ile açılabilir. Mesela tuvalette açılır. Yalnız olarak guslederken açmak mekruh olur, caiz veya küçük yerde caiz olur denildi. Namaz dışında, necasetli elbise ile de örtünmek lazım olur. (**Redd-ül muhtar**)

Soru: Çocukların kaç yaşından sonra göbek ile diz arasına bakmak caiz olmaz?

CEVAP

Erkek çocukların, on yaşına kadar, kızların ise, gösterişli oluncaya kadar galiz yani kaba avret yerlerine, bundan sonra, bütün avret yerlerine bakmak caiz değildir.

Soru: Müslüman kadınların birbirine olan avret yeri ile gayrimüslim kadınlara karşı olan avret yeri farklı mıdır?

CEVAP

Farklıdır. Müslüman kadınların birbirlerine avret yeri, erkeğin erkeğe avret yeri gibidir. Yani diz ile göbek arasındır. Gayrimüslim kadın yabancı erkek gibidir. Müslüman kadının, kâfir, mürted veya fâsık kadın yanında da örtünmesi farzdır. Onların yanında saçlarını ve kollarını açmak zorunda kalınca, **Hanbeli** mezhebini taklit etmesi gerekir. **Hanbeli** mezhebinde, kâfir kadınlarının karşısında örtünmek gerekmez. Sadece diz ile göbek arasını kapatmaları yeter.

Soru: Müslüman kadın, yabancı erkekler hariç, kimlerin yanında başını ve kollarını açamaz?

CEVAP

Müslüman kadın, mürted amca ve dayının, kâfir ve fâsık kadınların yanında açık duramaz. Örtünmesi farz olur. Müslüman kadınların yanında ise, göbek ile diz arasını örtmesi farzdır.

Kâfir ve fâsık kadınlar yanında açık durmak zorunda kalan kadın, **Hanbeli** mezhebini taklit ederse, saç ve kollarını açması günah olmaz.

Soru: Anne, hala, teyze, yeğen gibi yakınlarımızın nerelerine bakabiliriz?

CEVAP

Erkek, nikahla alması ebedi, sonsuz haram olan [mahrem akraba olan] 18 kadının başına, yüzüne, gerdanına, kollarına, dizden aşağı bacağına, şehvetten emin ise, bakabilir. Göğüs, koltuk ve yanlarına [böğürlerine], uyluk ve dizlerine ve sırtına bakamaz. Kadınların buralarına da galiz yani kaba avret yerleri denir. Her kadının, buralarını namazda, yabancı erkeklerin yanında, şekli belli olmamak üzere geniş olarak örtmeleri lazımdır.

Seveteyn [ön ve arka] dört mezhepte de galiz [kaba] avrettir. Dört mezhepte de buraları örtmek farzdır. (İbni Abidin)

Çocukların avret yeri

Soru: Büluğa ermemiş olan çocukların, bakılması caiz olmayan avret mahalli neresidir?

CEVAP

Konuşmaya başlamamış olan küçük çocukların avret mahalli, yalnız seveteyn yani ön ve arka avret yeridir. Konuşan çocukların avret yerlerine, lüzumsuz olarak bakmak mekruhtur. Erkek çocukların, 10 yaşına kadar, kızların ise gösterişli oluncaya kadar kaba avret yerlerine, bundan sonra, bütün avret yerlerine bakmak caiz değildir.

Kız çocuğu, yedi yaşından sonra gösterişli sayılır.

Yatalak anneye hizmet

Soru: Annesi yatalak hasta olan erkek kimsenin, annesinin altını temizlemesinde mahzur var mıdır?

CEVAP

Böyle hizmetleri bir kadına yaptırmalıdır. İmkân olmazsa, mecburen oğlu da yapar.

Mahrem akrabalar

Soru: Bir erkek, annesinin veya diğer mahrem akrabalarının nerelerine bakabilir?

CEVAP

Erkek, annesinin ve nikâhla alması sonsuz haram olan diğer on yedi kadının başına, yüzüne, gerdanına, kollarına, dizden aşağı bacağına, şehvetten eminse bakabilir. Göğüslerine, koltuk ve yanlarına [böğürlerine], uyluğuna, dizlerine ve sırtına bakamaz. Kadınların buralarına kaba avret yerleri denir.

Kollarına bakmak

Soru: Yabancı kadınların sıkı, dar olan, kaba olmayan avret yerlerine mesela kollarına, dizden altına bakmak da mı haramdır?

CEVAP

Evet, bu kısımlarına da şehvetle bakmak haramdır.

Ayak tırnakları ve saçları

Soru: Kadınların ayak tırnakları ve saçları vücuttan ayrıldıktan sonra, bunlara yabancı erkeğin bakması caiz midir?

CEVAP

Caiz değildir. Bunları gömmek lazımdır.

Kadın kadına oturmak

Soru: Yazın, kadın kadına otururken askılı, sırtı açık elbise giymekte mahzur var mıdır?

CEVAP

Kadınların, namaz dışında, yalnız iken, diz ve göbek arasını örtmesi farz olup, sırtını ve karnını örtmesi vacib, başka yerlerini örtmesi edeptir. Evde yalnız iken, başı açık dolaşabilir.

Anneye dokunmak

Soru: Bir oğul olarak, annemin sırt gibi bakmam haram olan yerlerine masaj yapmam ve annemin göğüslerinin altındaki yaraya ilaç sürmem günah olur mu?

CEVAP

Kitaplarda, (Bakması haram olan yere, zaruretsiz dokunmak da, haramdır) buyuruluyor. Zaruretsiz sırtına masaj yapamazsınız, göğsüne ilaç da süremezsiniz.

Erkek, nikâhla alması ebedi, sonsuz haram olan on sekiz kadının göğüslerine, koltuk ve yanlarına [böğürlerine], uyluk ve dizlerine ve sırtına bakamaz.

Fâsık mahremler

Soru: Kadın, fâsık bayanların yanında başı açık duramıyor. Fâsık olan abi, amca, dayı gibi mahrem akrabaların yanında açık durulabilir mi?

CEVAP

Fâsık olan yani imanı olduğu hâlde, açıkça günah işleyen, ama bunların günah olduğunu bilen; **amca, dayı, abi** gibi mahrem akrabaların yanında, başı açık durulabilir. Eğer bunlar Müslümanlığa inanmıyorlarsa veya Müslümanlığın bazı hükümlerini beğenmiyorlarsa, yanlarında başı açık durulmaz.

Dinin emri zamanla değişmez

Soru: "Dinin emri ayrı, Arap âdetleri ayrı şeydir. Arabistan çok sıcak olduğu için orada yaşayan insanlar, sıcaktan korunmak amacıyla örtünmüşlerdir. Bu İslamiyet öncesi Arapların bir âdetidir,

dinle alakası yoktur. Sonra dinin emri olsa bile Kur'andaki bazı hükümler günümüzde artık geçerli değildir. Toplumun şartlarına göre bazı hükümler değiştirilir" iddiasında gerçeklik payı var mıdır? Tesettür dinin emri midir, yoksa Arap âdeti midir?

CEVAP

İddiada zerre kadar gerçeklik payı olmayıp, söylenenlerin hepsi yanlıştır.

Birincisi, Dünyanın her yerinde sıcaktan rahatsız olanlar açılıyorlar. Arabistan'da ise, kapandıklarını söylemek tuhaf değil mi?

İkincisi, Arap âdeti demek çok yanlış. Çünkü Araplar, İslamiyet'ten önce, Kâbe'yi bile çıplak tavaf ediyorlardı. Yani açıklık ve hayâsızlık meşhur idi. İslamiyet gelince açık gezmeyi yasakladı.

Üçüncüsü, Kur'an-ı kerim ve hadis-i şerif ile bildirilen hükümler zamanla değişmez. Âdete ait olan hükümler zamanla değişebilir. Tesettür emri âdet değil, dinin bir hükmüdür. Kur'an-ı kerimde mealen buyruluyor ki:

(Mümin kadınlara söyle: [Yabancı erkeklere bakmaktan] sakınsınlar, ırzlarını korusunlar, [el, yüz gibi] görünen kısmı hariç, ziynetlerini [Saç ve gerdan gibi ziynet takılan yerleri] göstermesinler, başörtülerini yakalarına kadar [saç, kulak ve gerdanlarını] örtsünler!) [Nur 31]

Bu âyet-i kerimeden kadınların başörtüsünü sadece yakasına örteceği, baş ve vücudunun diğer yerlerini örtmenin gerekmediği anlaşılabilir. Gözünü neden sakınacak, ırzını nasıl koruyacak, ziynetten maksat nedir? Kına, sürme boya mıdır, altın, gümüş gibi ziynetler midir? Bu hususlar açık değildir, hadis-i şerifle bildirilmiştir. Bir âyet-i kerime meali de şöyledir:

(Ey Nebi, hanımlarına, kızlarına ve müminlerin kadınlara [dışarı çıkarken] cilbablarını [dış elbiselerini] giymelerini söyle! Bu, onların tanınıp, eza edilmemelerine daha uygundur.) [Ahzab 59]

Bu tercümeyle bakıp, "Kadın, tanınıp eza edilmemesi için dış elbise giyer. Tanınıp eza edilmezse, çıplak gezebilir" diyenler çıkmıştır. Bu âyetleri **Resulullah** efendimizin nasıl açıkladığına bakmalıdır. Hadis-i şerifte buyruldu ki:

(Kadının [yüz ve iki elinden başka] bütün bedeni avrettir.) [Mecmaul-enhür, El-mugni]

Bu hadis-i şerifte kadının tesettürü açıkça, bildiriliyor. Kur'an-ı kerimin 17 yerinde **Resulullah** (De ki, bana tâbi olun) buyruluyor. Allahü teâlânın Resulüne tâbi olup Onun bildirdiği şekilde tesettüre riayet etmelidir! Hazret-i Esmâ, ince elbise ile gelince, **Resulullah** efendimiz baldızına bakmadı. Mübarek yüzünü çevirip buyurdu ki:

(Ya Esmâ, bir kız, namaz kılacak yaşa gelince, yüz ve elleri hariç, vücudunu erkeklere gösteremez.) [Ebu Davud]

Hazret-i Âişe validemiz de buyurdu ki:

(İlk muhacir kadınlara Allah rahmet etsin! Tesettür âyeti inince, hemen futalarını yırtıp başlarını örttüler.) [Buhari, Nesai]

Kur'anı kendi görüşüne göre tefsir edip tesettür farzını inkâr etmek küfürdür. Bir kadın açık gezse kâfir olmaz. Fakat kapanmanın lüzumsuz olduğunu söylerse kâfir olur.

Tesettüre riayet etmek

Soru: Türban sonradan meydana çıkmadı mı? Sahabe türban mı taktı? Kur'anın emri olmadığına göre, türban bir töre, bir gelenek değil mi?

CEVAP

Saçların örtülmesi Kur'an-ı kerimde açıkça bildirilmektedir. Türban kelimesi Fransızcadan dilimize girmiştir. Başörtüsü demektir. Bu türban kelimesini de, yine türbana karşı olanlar çıkarmışlardır. Biz başörtüsüne değil, türbana karşıyız diyerek, güya maksatlarını gizlemeye çalışmışlardır. Biz giydiğimiz başörtüsüne yemeni, tülbent, çember gibi başka bir isim versek, bunlar yine karşı çıkacaklardır. Onlar, türbana, eşarba değil, Allah'ın (Başınızı örtün) emrine karşı çıkıyorlar. Türban kelimesi üzerinde durmaları aldatmacadan başka şey değildir. Kur'an-ı kerimde, (Hımar) kelimesi geçmektedir. Hımarın Türkçesi, başörtüsüdür. Fransızcası da, (Echarpe) yani eşarptır. Fransızlar eşarba, (Turban) yani türban da diyorlar. Türkler, Fransızca'dan gelen eşarp kelimesini kullandığı gibi, Farsçadan gelen tülbent kelimesini de kullanıyorlar. Yine Arapça'dan gelen yemeni kelimesi de kullanılmaktadır. Bunlar, edebiyatımıza da geçmiştir. Halkımıza mal olmuştur. Bir mani:

Başında al yemeni

Öldürme zalim beni

Eller ne derse desin

Alacağım ben seni.

Başörtüsüne çember de denmektedir. Çember de manilerde yer almıştır:

Çemberimde gül oya

Gülmedim doya doya

Dertlere karıyorum

Günleri saya saya

Halkımız, başörtüsüne yazma da diyor:

Oyalı yazma başında

Oyaları kaşında

Yeter beklettiklerin

Çeşmelerin başında

Yaşmak kelimesi de Anadolu'da hâlâ kullanılmaktadır; hatta bazı Türk siyaset adamları, halkın gözüne girmek için Bosna'da beyaz yaşmak dağıtmışlardır. Bir mani daha:

Ay doğar anasından,

Bulutun arasından,

Kız saçın görünüyor

Yaşmağın arasından

Çok yerde başörtüsü için bürgü de denmektedir. Her bölgede bir şey söyleyebilirler. Bazı yörelerde kaşbastı da deniyormuş. Başörtünün adı önemli değildir. Önemli olan saçların ve boyun bölgesinin örtülmesidir.

Tesettür ayeti gelmeden önce, cahil Araplar açık saçık giyinirlerdi; hatta Kâbe-yi şerifi bile çıplak tavaf ederlerdi. Tesettür ayet-i kerimesi indikten sonra, yeni bir medeniyet başlamış, bütün Müslüman hanımlar örtünmüşlerdi. Tesettür ayetinden önceki durumu anlatıp, sahabe hanımları açık gezerdi demek, kasıtlı değilse, çok cahilce bir sözdür.

Bir âyet-i kerime meali şöyledir:

(Mümin kadınlara söyle: [Yabancı erkeklere bakmaktan] sakınsınlar, ırzlarını korusunlar, [el, yüz gibi] görünen kısmı hariç, ziynetlerini [saç ve gerdan gibi ziynet takılan yerleri] göstermesinler, hımarlarını [başörtülerini] yakalarına kadar [saç, kulak ve gerdanlarını] örtsünler!) [Nur 31]

Peygamber efendimiz, Kur'an-ı kerimi açıklayarak buyuruyor ki:

(Kadının [yüz ve iki elinden başka] bütün bedeni avrettir.) [Mecmaul-enhür, El-mugni]

Hazret-i Âişe validemiz de buyuruyor ki:

(İlk muhacir kadınlara Allah rahmet etsin! Tesettür âyeti inince, hemen peştamallarını yırtıp başlarını örttüler.) [Buhari, Nesai]

Kim kime baskı yapıyor?

Soru: Kadınların örtünmesi, açık gezen kadınlar için baskıya sebep olmaz mı? Örtünen kadınların iyi Müslüman bilinmesine, açık saçık gezenlere kötü gözle bakılmasına sebep olmaz mı?

CEVAP

Bunlara evet denirse, o zaman bunun tersi de düşünülebilir. Açık gezenler, kapalı gezenlere baskı yapmış olmaz mı? Açık gezenlerin modern, kültürlü, bilgili olmasına, kapalı kadınlara gerici, yobaz, cahil gözü ile bakılmasına sebep olmaz mı da denebilir. Müslüman kadınlar böyle bir şey düşünmediğine göre, açık saçık gezenler niye baskıya maruz kaldıklarını düşünsün ki? Açılma özgürlüğüne evet demek, kapanma hürriyetine hayır demek, hangi demokrasi ile bağdaşır? Bir toplumda her çeşit insan bulunur, sağcısı da, solcusu da olur. (Solcu yaşasın, sağcı ölsün) demek, faşist bir baskı olmaz mı?

Müslüman, içki içeni veya başka günah işleyeni görünce, kendi günahını hatırlar. Kendi günahları affedilmezse, başına neler gelecek, ne azaplar çekecek diye düşünür. Başkalarını ayıplamanın, kötülemenin, gıybet etmenin haram olduğunu bilir. Onların günahlarından daha büyük günah işlemekten elbette çekinir. Onun için Müslümandan korkmamak lazımdır. Kimseye baskı yapmaz, kendi kusurları ile uğraşır.

Müslüman, Allahü teâlânın, iyilik edenleri, insanlara hizmet edenleri, tatlı dilli, güler yüzlü olanları, iyi işler yapanlara yardım edenleri sevdiğini bilir ve öyle olmaya çalışır. Günah işleyenlere kötü gözle bakmaz. Müslüman diliyle, eliyle kimseyi incitmez. Başkasını incitmek günahdır ve fitne çıkmasına sebep olur.

İmanın şartları ve tesettür

Soru: (İmanın şartları arasında kadınların örtünmesi yok, ayrıca büyük günahlar arasında da bildirilmiyor. Teferruat değil mi bu, niye bu kadar bunun üzerinde durulur ki?) deniyor. Nasıl bir cevap verilebilir?

CEVAP

Örtünmenin üzerine bu kadar duranlar, örtünenler değil, dinin bu emrine karşı çıkanlardır.

İmanın şartları arasında örtünmek de, bütün farzlar ve haramlar da mevcuttur. İmanın bir şartını kabul etmeyen, mümin olamaz. İmanın altı şartı: 1- Allah'a, 2- Meleklerle, 3- Kitaplara, 4- Peygamberlere, 5- Ahiret gününe, 6- Kadere inanmaktır. Şimdi bunların açılımına bakalım:

1- Allah'a iman: Sadece Allah vardır demekle, iman olmaz. Onun bildirdiği farzlara ve haramlara da inanmak şarttır. Bunların birine bile inanmayan, Allah'a inanmamış olur. Mesela kumar, şarap, faiz helaldir diyen Allah'a inanmamış olur. Tesettür de Allah'ın emirleri arasındadır. Tesettüre inanıp da, riayet etmeyen günah işlemiş olur; ama inanmayan Allah'a inanmamış olur. Allah'a inanmayan da Müslüman olamaz.

2- Meleklerle iman: Melekler var demekle, meleklerle iman olmaz. Melekleri Hristiyanlar gibi kız bilmek, meleklerin günah işlediğini sanmak, meleklerle doğru iman olmaz. Meleklerle inanmayan da Müslüman olmaz.

3- Kitaplara iman: Allah kitaplar gönderdi demekle, kitaplara iman edilmiş olmaz. O kitaplarda bildirilen haramlara, farzlara inanmak şarttır. Birine bile inanmayan, Müslüman olamaz. Kur'an-ı kerimde tesettür bildiriliyor. Bir âyet-i kerime meali şöyledir:

(Mümin kadınlara söyle: [Yabancı erkeklere bakmaktan] sakınsınlar, ırzlarını korusunlar, [el, yüz gibi] görünen kısmı hariç, ziynetlerini [saç ve gerdan gibi ziynet takılan yerleri] göstermesinler, hımarlarını [başörtülerini] yakalarına kadar [saç, kulak ve gerdanlarını] örtsünler!) [Nur 31

Bu ayet-i kerimeye inanmayan nasıl Müslüman olabilir?

4- Peygamberlere iman: Peygamberler vardır demekle iman olmaz. Peygamberlerin bildirdiklerinin hepsinin doğru olduğuna inanmak şarttır. **Peygamber efendimiz** tesettürü, birçok hadis-i şerifle bildirmiştir. Bir tanesinin meali şöyledir:

(Bir kız, namaz kılacak yaşa gelince, yüz ve elleri hariç, vücudunu erkeklere gösteremez.) [Ebu Davud]

Peygamberin sözünü kabul etmeyen, nasıl Müslüman olur ki?

5- Ahiret gününe iman: Bir kimse ahiret vardır demekle, ahirete inanmış sayılmaz. Müslümanların Cennete, kâfirlerin Cehenneme gideceğine de inanmak şarttır. Buna inanmayan da Müslüman olamaz.

6- Kadere iman: Sadece kader Allah'tandır demekle kadere inanılmış olmaz. Kaderimi ben kendim çizerim, ülkeyi kaderine terk ettirmeyiz diyen, kaderin ne olduğunu bilmiyor demektir.

Demek ki, tesettür iman esasları arasındadır, teferruat değildir. Tesettürün farz olduğunu inkâr eden imanını kaybeder. Tesettüre inanıp da riayet etmeyen yine Müslümandır; fakat günahkâr olur.

Çıplak yıkanmak

Soru: Erkeklerin yalnızken çıplak veya şortla yıkanması günah mıdır?

CEVAP

Bu konuda üç kavil vardır:

- 1- Mekruhtur.
- 2- Küçük yerde caizdir.
- 3- Caizdir. (Redd-ül muhtar)

İhtiyatlı olmalı, peştamal gibi bir şey ile göbekten dizlere kadar örtmelidir. Peştamal bulunmazsa, şort varsa, **Hanbelî** mezhebi taklit edilirse, mekruh olmaz. Şort da yok ise, küçük yerde gusletmeye çalışmalıdır. Küçük yer de bulunmazsa, caiz olan kaville amel edilebilir.

Soru: Evde hiç kimse yok iken çıplak durmak ve çıplak yıkanmak günah mıdır?

CEVAP

Evet günahdır. Çünkü yalnız değiliz. Yanımızda, bizi cin ve şeytanlardan koruyan, amellerimizi kamera gibi aletlerle kayda alan melekler vardır. Hadis-i şeriflerde buyuruluyor ki:

(Bir kimse, iki salih komşusundan nasıl utanıyorsa, gece-gündüz, kendisi ile beraber olan iki melekten de öyle utanmalıdır!) [Beyheki]

(Çıplak durmaktan sakının! Hep sizinle beraber bulunan ve yalnız cimada ve helada ayrılan hafaza meleklerinden utanın ve onlara saygılı olun!) [Tirmizi]

(Yalnızken de, avret yerinizi açmayın! Çünkü yanınızda hiç ayrılmayan [hafaza] melekler vardır. Onlardan utanın ve onlara saygılı olun.) [Eşiat-ül-lemeat]

(Gece guslederken avret yerini açmaktan sakının. Eğer sakınmayan çıkar da, onda delilik alameti görülürse, kendisinden başkasını suçlamasın.) [Hakim]

Biz her zaman Allahü teâlânın huzurundayız ama, namaza dururken Onun huzuruna çıkıyoruz deniyor. Huzura çıkılırken kendimize çeki düzen vermemiz gerekiyor. Allahü teâlâ, bizim yeni ve ziynetli elbisemize bakarak bize ve namazımıza değer vermiyor, kalbimize ve niyetimize bakıyor. Bunları ne düşünce ile, ne niyet ile yaptığına bakarak, sevap veya azap verir. Buna rağmen, sırf kendimiz için, dış kıyafetimizin de düzgün olmasını, edep yerlerimizin örtülü olmasını emrediyor.

Allahü teâlâ, namazda da namaz haricinde de elbette bizi görüyor. O halde, ona isyan etmekten, terbiyesizce, edepsizce hareketlerden uzak durmamız gerekir. Yine hadis-i şeriflerde buyuruluyor ki:

(Allahü teâlâ, hayâyı ve örtünmeyi sever. Öyle ise yıkanırken avret yerinizi örtün.) [Ebu Davud]

(Allahü teâlâdan utanmak, insanlardan utanmaktan daha lüzumludur.) [Tirmizi, Nesai]

(Yıkanırken örtünün! Allahü teâlâ, hayâ sahibidir. Utanıp örtüneni sever.) [Nesai]

Tesettür ve Kur'an Müslümanlığı

Soru: (Kur'an Müslümanlığı) isimli bir kitapta, (Türk toplumunda, erkek gibi, kadın da giyiminde serbesttir. Arzu ettiği şekilde açık giyebilir) deniyor. Dinimizde kadının giyimi, erkeğinkinden farklı değil midir?

CEVAP

(Kur'an Müslümanlığı) tâbiri çok yanlışır. Sanki **Resulullah**'ın "sallallahü aleyhi ve sellem" bildirdiği Müslümanlık Kur'an'dan ayrı gibi gösteriliyor. Böyle diyenlerin maksadı, **Resulullah**'ı aradan çıkartmak, Müslümanlıkla alâkası olmayan bir sapık yol meydana getirmektir. Peygambersiz din, dinsizliktir. **Resulullah**'ın bildirdiği Müslümanlığa, (Kur'ana aykırı) denir mi? Hainlikleri anlaşılmasın diye, mezhep imamlarımızın Kur'ana ve hadislere uygun olarak bildirdikleri hükümlerin Müslümanlıktan farklı bir şey olduğu iftirası yapılıyor. Kendi görüşlerine, (Kur'an Müslümanlığı) veya (Âyetlerle Müslümanlık) diyorlar. (Hadislerle Müslümanlık) diyenler de var, bu da çok yanlışır. Hadislerden kendi anladığımızı değil, müctehid âlimlere uymak şarttır. Bu mezhepsizlere göre, **Resulullah**'ın açıkladığı, Eshab-ı kiramın ve Ehl-i sünnet âlimlerinin Kur'an'dan bildirdikleri (Kur'an Müslümanlığı) olmuyor da, kendi anladıkları yanlış hükümler, (Kur'an Müslümanlığı) oluyor.

Kur'an-ı kerimi en iyi anlayan **Peygamber efendimiz**, kadınların ve erkeklerin avret yerinin neresi olduğunu açıklamıştır. Kapalı bir şey kalmamıştır. Erkeklerin avret yeri, dizle göbük arasındır. İki hadis-i şerif meali şöyledir:

(Erkekde göbükle diz arası avrettir) buyuruluyor. (Ebu Davud)

(Uyluk avret yeridir.) [Buhari, Tirmizi]

Kadının avuç içinden ve yüzünden başka bütün vücudu avrettir. İki hadis-i şerif meali şöyledir:

(Kadının [yüz ve el hariç] bütün bedeni avrettir.) [Mecmaul-enhür, El-mugni]

(Ya Esmâ, bir kız, namaz kılacak yaşa gelince, yüz ve elleri hariç, vücudunu erkeklere gösteremez.) [Ebu Davud]

Erkeğin ve kadının avret yeri bildirilmiştir. Buraları açmak ve buralara bakmak haramdır. İki hadis-i şerif meali şöyledir:

(Avret yerini açmak büyük günahdır.) [Hâkim]

(Avret yerini açana, başkasının avret yerine bakana Allah lanet etsin!) [Beyhekî]

Allahü teâlânın Resulü böyle buyururken, kadınların açık gezmesini isteyen zındıkların, (Kur'an Müslümanlığı) demesi din düşmanlığıdır. Bir âyet-i kerime meali de şöyledir:

(Mümin kadınlara söyle: [Yabancı erkeklere bakmaktan] sakınsınlar, ırzlarını korusunlar, [el, yüz gibi] görünen kısmı hariç, ziynetlerini [saç ve gerdan gibi ziynet takılan yerleri] göstermesinler, başörtülerini yakalarına kadar [saç, kulak ve gerdanlarını] örtünler!) [Nur 31]

Âyet-i kerimeler ve bunların açıklaması olan hadis-i şerifler, erkeğin de kadının da giyiminde serbest olmadığını, avret sayılan yerlerini örtmelerinin farz olduğunu bildirmektedir.

(Yalnız Kur'an) veya (Kur'an Müslümanlığı) diyenler kesinlikle Kur'an-ı kerime inanmayan zındıklardır. Kur'an-ı kerimin âyetlerine inanmayan, Allah Resulünü aradan çıkartmaya çalışan, nasıl

Müslüman olur ki? Kur'an-ı kerimin 17 yerinde **Resulullah**'a (De ki, bana tâbi olun!) buyuruluyor. **Resulullah**'a tâbi olmayan ve Onun bildirdiği şekilde tesettüre inanmayan, nasıl Müslüman olur?

Siyah giymek

Soru: Ümmü Seleme validemiz, (Tesettür âyeti indiği zaman, Ensâr kadınları başlarındaki siyah örtüden dolayı başlarına karga konmuş gibi görünüyordı) buyuruyor. Buradan kadınların siyah giymesinin farz olduğu anlamı çıkarılamaz mı?

CEVAP

Kesinlikle öyle bir mâna çıkarılamaz. Burada sadece başörtülerinin siyah olduğu bildiriliyor. Başlarındaki örtüler beyaz veya yeşil olsaydı, beyaz veya yeşil giymek farz olmazdı. Nitekim **Peygamber efendimiz**, farklı renklerde elbise giymiştir. Giydiği elbiseleri giymek farz olmaz.

Dihye-i Kelbî "radiyallahü anh" anlatır: **Resulullah**'a "sallallahü aleyhi ve sellem" beyaz kumaş gelmişti. Bana bir miktarını verip; (Bunu ikiye böl, bir parçayı kendine gömlek yap, diğerini hanımına ver, kendine örtü yapsın!) buyurdu. (Ebu Davud)

Bu hadis-i şerife göre kadınların ve erkeklerin beyaz giymesine farz denmez. Çünkü (Dürer-ül-mültekte) kitabında şöyle deniyor:

Kadınlara vücut hatları, kaba avret yerlerinin şekli ve rengi belli olmayacak herhangi bir elbiseyle örtünmek farzdır. Dinimiz, kapanmayı emretti, ama belli bir örtü şekli, belli bir renk bildirmedi.

Kadınların da, erkeklerin de her renk elbise giymeleri caizse de, erkeklerin kırmızı, sarı elbise giymeleri tenzihen mekruhtur. Yeşil giyinmek sünnettir. Beyaz ve siyah giyinmek müstehabdır. **Resulullah**'ın entarisi, gömleği beyaz pamuk bezdendi. Mekke'yi fethettiği gün, mübarek başlığı ve paltosu siyahtı. (İbni Âbidin)

Bone kullanmak

Soru: (Fransızlardan gelen ve takılınca eşarbin altından görülebilen boneyi kadınların kullanması caiz olmaz. Bonenin görülmesi, iç çamaşırın görülmesi gibidir) deniyor. Bunlar doğru mudur?

CEVAP

Hayır, doğru değildir. Bone, saçları toplamak ve dışarıdan görülmesine mani olmak için kullanılıyor. Bone takılmazsa eşarp kayar ve saç görülebilir. Bu bakımdan uygun bir örtüdür. Dikkati çekmemesi için bone dışarıdan görünmemeli.

Eşarbin veya bonenin gayrimüslimlerden gelmesinin hiçbir zararı olmaz. İbadetlere mahsus olmayan şeyleri kullanmak caizdir. Gösterişli ipek bir eşarbi Müslümanlar da imal etse kullanılması uygun olmaz. Gösterişsiz yani uygun olanı, gayrimüslim de imal etse, mahzuru olmaz.

Peygamber efendimizin papaz ayakkabısı ve Rum cübbesi giydiği, hadis-i şerifle bildirildi. (Mevahib, Tirmizi)

Bonenin görünmesi

Soru: (Eşarbin altından bonenin görülmesi günahtır) diyorlar. Neden günahtır?

CEVAP

Günah değildir. Bone, saçların görülmesine mâni olmak için kullanılıyor. Bone takılmazsa eşarp kayıp, saç görülebilir. Bu bakımdan eşarpla örtünenin, bone kullanması iyidir. Dikkati çekmemesi için, mümkün mertebe bone dışarıdan görünmemeli. Eğer eşarbin rengi ile bonenin rengi benzer olursa, görünse bile, daha az dikkati çeker. Mesela gri bone ile gri eşarp olursa, fazla dikkat çekmez.

Bone iç çamaşırı değildir

Soru: Ehli sünnet âlimlerine zıt görüşleriyle tanınan biri, bir toplantımızda, (Bone iç çamaşırıdır. Başta görülmesi, iç çamaşırının görünmesi gibi haram olur) diyor. Ben de, muhahları kitapların yazmadığını, ama günah olan şeyleri yazdığını söyledim. (Bonenin başta görünmesinin günah olduğu hiçbir kitapta yazmaz) dedim. Kendi akıyla kitaplarda olmayan bir şeyin günah olduğunu söylemek, harama helâl veya helâle haram demek gibi tehlikeli değil midir?

CEVAP

Elbette çok tehlikelidir. Bir hadis-i şerif:

(Hüküm vermekte, fetva söylemekte en cüretli kimse, Cehenneme girmeye en cüretli olandır.)

[Dârimî]

Büyüklerimiz, (Cahil, cüretkâr [cesur] olur) buyuruyor. Yani, (Cahil, günah işlemekte cesur olur, korkmadan günah işler) demektir. Hâlbuki fetva vermekte öne atılmak, cesaret göstermek yanlıştır. Bir hadis-i şerif:

(Bilmeden fetva verene, yerdeki ve gökteki melekler lânet eder.) [İbni Lal, İbni Asâkir]

Bone iç çamaşırı değildir. Sökülen bluzumuzdan atletimiz veya pantolonumuzdan iç çamaşırımız biraz görölse, görünüş hoş olmuyor diye, haram mı işlemiş oluruz? Kitaplarda olmayan hükümler için haramdır demek veballi bir iştir.

Tesettürle ilgili çeşitli sorular

Soru: Kadınların tesettürlü haşema ile bayanlarla beraber denize girmesi niye caiz değildir?

CEVAP

Kadınlara pantolon ve benzeri şeyleri, başkalarının yanında giymesi caiz olmaz. Bir de suya girince haşema ıslanıp yapışabilir. Saliha kadının, saliha kadına göbük ile diz arasını göstermesi haram olur. İnce ve vücuda yapışık elbise yok hükmündedir. Fâsık ve gayrimüslim kadınlara vücudunu gösteremez. Ama bir ihtiyaç olunca **Hanbeli** mezhebini taklit ederek, saçı ve kolları açık onların yanında durabilir.

Soru: 11 yaşında bir kızım var. Annesi dekolte kıyafetle gezdiriyor. "Şimdilik çocuk hevesini alsın, zamanla bıkar ve kendisi bırakır" diyor. Hanımın görüşünde isabet payı var mıdır?

CEVAP

Hanımınız çok yanlış söylüyor. Aksine kız çocuğu, açık saçık giyinmeye alıştı mı, artık kolay kolay bırakamaz. Çünkü, atalar, (Alışmış, kudurmuştan daha beterdir) buyuruyorlar.

Kabul ederse eğer, ona fıkıh kitaplarındaki mesela İlmihal'deki şu ifadeyi gösterirsiniz:

(7-10 yaşında olan gösterişli kızlar ve 15 yaşını dolduran veya bâliğa olan bütün kızlar, kadın hükmündedir. Böyle kızların başları, saçları, kolları, bacakları açık olarak, [zaruretsiz] yabancı erkeklere görünmeleri haram olur.)

Görüldüğü gibi, yedi yaşından itibaren kapatmak gerekiyor.

Soru: Yazın başörtülü bayanları görüyorum ayaklarında çorap yok. Ayaklarına çorap giymeden dışarı çıkmak caiz mi? **Hanefi** mezhebine göre ayaklar açık olarak gezilebilir mi?

CEVAP

Hür olan kadınların ellerinden ve yüzlerinden başka her yerleri, bilekleri, sarkan saçları ve ayaklarının altı, namaz için **Hanefi**'de avrettir. Ellerin üstü avret değildir diyen kıymetli kitaplar çoktur. Bunlara göre, kadınların bileklerine kadar ellerinin üstü açık kılmaları caiz olur. Fakat, kitapların hepsine uymuş olmak için, kadınların elleri örtecek kadar uzun kollu namazlık veya geniş baş örtüsü ile elleri örtülü olarak kılmaları, daha iyi olur.

Kadınların ayakları namazda avret değildir diyen de varsa da, bu âlimler de, namazda örtmesi sünnet, açması mekruhtur dedi. Erkeğin veya kadının avret uzuvlarından herhangi birinin dörtte biri, bir rükün açık kalırsa, namaz bozulur. Azı açılırsa bozulmaz. Namazı mekruh olur. Mesela, ayağının dörtte biri açık olan kadının namazı sahih olmaz. (Umdet-ül-islam) da diyor ki, (Kadının topuk kemiği veya bileği veya boynu veya saçı açık olarak kıldığı namazı sahih olmaz. İnce olup içindeki uzvun şekli veya rengi görünen kumaş, yok demektir)

Safii'de kadının iki elinden ve yüzünden başka her yeri her zaman avrettir. (Halebi-yi kebir)de diyor ki, (Hür kadının avuç içinden ve yüzünden ve ayaklarından başka bütün vücudu avrettir. Ayaklarına avret diyenler de oldu. Nur suresindeki âyet-i kerimede mealen, (Kadınlar ayaklarını yere vurarak yürümesinler ki, ayaklarındaki örtülü ziynetlerin sesleri işitilmesin) buyuruldu. Ayakların avret olduğu buradan da anlaşılmaktadır)

Görüldüğü gibi âlimler farklı bildirmişlerdir. Namaz dışında avrettir ve avret değildir diyenler de olmuştur. En iyisi namazda ve namaz dışında ayakları çorapla örtmelidir. Ayağı açık gezenlere de haram işliyor dememelidir.

Soru: Başörtüsünün omuzları da örtmesi şart mıdır?

CEVAP

Başörtüsünün omuzları örtmesi şart değil, boynu örtmesi şarttır.

Soru: Kadınların yüzlerinden başka yerlerinin örtülmesi gerektiğini kitaplarda okuyoruz. Yüz neresidir?

CEVAP

Yüz, alnın üst kenarından çene ucuna, bir kulağın başlama yerinden diğer kulağa kadar olan kısımdır.

Soru: Kadının çene altı da avret midir?

CEVAP

Evet. Kapatmak şarttır.

Soru: Namaz kılmayan kadının da kapanması şart mıdır?

CEVAP

Sadece namaz kılanın değil, namaz kılmayanın da tesettüre riayet etmesi şarttır.

Soru: İhtiyaç olunca hanım benim hırkamı, ben de onunkini giysem caiz mi?

CEVAP

İhtiyaç olunca, birbirinizin hırkasını giymeniz caiz olur. Hazret-i Hasan, (**Resulullah**, ihtiyaç olunca hanımının peştamalını kuşanarak namaz kılardı) buyuruyor. (Beyheki)

Bugün, birçok elbiseyi kadın da erkek de giymektedir. Ancak, kadına benzemek niyetiyle kadın elbisesi giyinen erkeğe, erkeğe benzemek niyetiyle erkek gibi giyinen kadına lanet edilmiştir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Kadın elbisesi giyen erkeğe, erkek elbisesi giyen kadına lanet olsun!) [Hakim]

(Kadın gibi davranan erkeğe, erkek gibi davranan kadına lanet olsun!) [Buhari]

Soru: Kadın, evde kimse yok iken de, kocasının çocuklarının yanında iken de evde şortla dolaşabilir mi?

CEVAP

Kimse yokken ve çocuklarının yanında şortla duramaz. Sadece kocasının yanında şortla durması caiz ise de, kocasının yanında da böyle durması mekruhtur. Ama başı kolları dizden aşağı kısmı açık olarak durması mekruh değildir. Fakat böyle açık durunca durduğu odaya rahmet melekleri girmez. Kitaplarda diyor ki:

Kadınların, evinde yalnız iken, diz ile göbek arasını örtmesi farz, sırtını ve karnını örtmesi vacip, başka yerlerini örtmesi edeptir. (Redd-ül muhtar)

Soru: Bayanların gece yatarken kırmızı giymemesi diye bir şey var mı? Karakura basarmış diye bir şeyler var mı?

CEVAP

Öyle bir şey yok. Yatarken kırmızı giymenin mahzuru yoktur.

Soru: Bayanların, kalın olup ten rengi çorap giymesi caiz mi?

CEVAP

Caizdir. Çünkü dizden aşağısı kaba avret yeri değildir.

Soru: Kadınların manto ve pardösülerinin boyu ne kadar olmalıdır?

CEVAP

Ayaklarına kadar uzun olması iyidir.

Soru: Deri görünümünde suni deri giymek hanımlar için deri hükmünde midir?

CEVAP

Evet deri hükmündedir.

Soru: Kadınların kollarının dar bir buluz ile örtünmesi caiz midir?

CEVAP

Caizdir. Göğüs kısmı hiç belli olmamalıdır. Sırt da kaba avrettir. Orası da bol ve kalın olmalıdır.

Soru: Tesettür için (Nur Suresi 31. ve Ahzab Suresi 59. âyetler de) hitap sadece Peygamber hanım ve kızları mı, yoksa müminlerin hanımlarına da söyle deniyor mu?

CEVAP

Tesettür sadece Peygamber hanımlarına değil, herkesedir.

Namazın nasıl kılınacağı, fazları, haramları, namazı bozanlar vesaire Kur'an-ı kerimde yazmadığı gibi, tesettürün nasıl olacağı da Kur'an-ı kerimde açıkça yazılı değildir. Bunu **Peygamber efendimiz** bildirmiştir. Mesela cariye denilen bayanların tesettürü farklıdır. Bunu da **Resulullah** efendimiz bildirmiştir. Onun için sadece bir meseleyi Kur'an-ı kerimden anlamak çok zor, hatta imkansızdır. Bu yüzden fıkıh kitaplarına bakmak gerekir. Mealden tefsirden din öğrenilmez.

Soru: Kadınların başlarını gerek ibadet yaparken gerek Kur'an okurken gerekse ibadet dışında iken kapamaları farz mıdır?

CEVAP

Namaz kılarken ve yabancı erkeklerin yanında başlarını kapatmaları farzdır. Kur'an okurken açık durmak mekruhtur. Evde kimse yokken kapalı durmak da edeptendir.

Soru: Müslüman kadın spor yapabilir mi? Kadın yüzebilir mi? Nasıl giymeli?

CEVAP

Spor da yapabilir, yüzebilir de. Ancak aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir:

Kadının kadına avret yeri, diz ile göbek arasındır, buralar kadınlara da gösterilmez. Yani kadınlar kendi aralarında mayo giyip denize giremezler. Göbek ile diz arası kapalı olmalıdır.

İkinci bir husus da, kâfir kadınları, mürted kadınları, ateist, komünist vesaire kadınlar, erkek hükmündedir, bunların yanında saç bile açılmaz. Hatta müslüman bile olsa açık kadınların yanında bile açık durmak caiz değil. Sadece **Hanbeli** mezhebinde kâfir kadınlarının yanında göbek ile diz arası hariç diğer yerlerini açabilirler. İhtiyaç olduğu zaman bu mezhep taklit edilir.

Soru: Tesettürün farz olduğunu kabul ettiği halde kızının kapalı olmasına karşı çıkan onu engellemek isteyen bir ana baba küfre düşer mi?

CEVAP

Baş örtmenin farz olduğunu bilir de, kızımıza bir zarar gelmesin diye aç diyorsa haram işlemiş olursa da, küfre girmez. Kapanmayı bu asırda lüzumsuz görüyorsa kâfir olur.

Soru: Kadınların kendi aralarında göbek ile diz kapağı arası haramdır. Bu durum iki kız kardeş arasında da geçerli midir?

CEVAP

Geçerlidir.

Soru: Namazda kadın neden kapanır? Sonuçta kadının kapanması erkekten korunmak için değil mi? Namazda neden korunacak ki?

CEVAP

Namazda kapanmak erkeklerden korunmak için değil, Allahü teâlânın emrine uymak içindir. Erkeklerden korunmak da Allahü teâlânın emridir. Allah'ın emri olmazsa niye erkeklerden korunalım ki? Dişi hayvanlar, erkek hayvanlardan hiç korunmuyor. Erkekler saçımızı görse ne olur? Allahü teâlâ erkeklere göstermeyin dediği için göstermemek gerekir. Namazda kapan diyorsa kapanmak gerekir. Müslüman kadınların yanında göbek ile diz arasını kapat diyorsa kapatmak gerekir. Hristiyan kızlarına karşı erkek gibi kapan diyorsa, saçımızı da hristiyan kızlara göstermemek gerekir. Kâfir kızı görünce ne olacak denmez. Allahü teâlâ, söz dinleyenle dinlemeyeni ayırt etmek için böyle emirler veriyor. Ahirette bunların hesabını soracak. Şunu emrettim niye yapmadın diyecek.

Soru: Erkeğin de yalnız iken diz ile göbek arasını örtmesi farz mı?

CEVAP

Farzdır.

Soru: Kadın, kâfir nisaiyeci bayanı mı, salih erkeği mi tercih etmeli?

CEVAP

Bayan doktoru tercih etmek lazımdır.

Soru: Çocuğu olmayan kadının, kadın doktora muayenesi caiz mi?

CEVAP

Evet.

Soru: Kadınlara masaj yapan bir bayanım. Göbek ile diz arasına da bakmam caiz mi?

CEVAP

Tedavi için ihtiyaç kadar bakmak caiz olur.

Soru: Tedavi için gidilen kaplıcada, başkasının uyluklarına bakmamak için **Hanbeli'**yi taklit caiz mi?

CEVAP

İhtiyaç olunca taklit etmek caizdir.

Soru: Pijamada, zünnara benzeyen kuşak, küfrü gerektirir mi?

CEVAP

Gerektirmez ama öyle kuşağı takmamalıdır!

Soru: Damadım, birkaç aylık küçük kızının avret yerlerine bakıyor. Günah değil midir?

CEVAP

Yeni doğan bebeklerin ve konuşmaya başlamamış olan küçük çocukların avret yeri, seveteyn denilen ön ve arka yeridir. Zaruretsiz buralara bakmak, ana-babasına da caiz değildir. **Şafii'**de ise, bebeğin avret yerine, bakıcısından başkasının bakması haramdır.

Soru: 15 yaşını doldurduğu halde baliğa olmayan bir kızın tesettüre riayet etmesi gerekir mi?

CEVAP

Böyle bir kız kadın hükmündedir. Tesettüre riayet etmesi farz olur.

Soru: Evde, erkek şortla dursa, kadın başını açsa, rahmet melekleri girer mi?

CEVAP

Avret yerleri açık olunca da, rahmet melekleri girmez. Erkeğin avret yeri göbük ile diz arasındır. Kadının yüz ve el hariç her yeri avrettir. Kadın evde başı açık olunca, rahmet melekleri girmez. Hazret-i Hatice validemiz, **Peygamber efendimize**, (Saçımı açarım, melek ise gider, cin ise durur) demiştir.

Yabancı erkek ve fâsık kadın yok iken, kadının evinde başı açık durması caiz ise de, örtmesi iyidir. Yalnız iken de avret yerlerini örtmesi lazım mı diye soran zata, **Peygamber efendimiz**, (Allahü teâlâdan utanmak, insanlardan utanmaktan daha lüzumludur) buyurdu. (Tirmizi, Nesai)

Soru: Kadınların avret yerlerine şehvetsiz de bakmak haram olduğu halde, TV'deki görüntülerine şehvetsiz bakmak caiz midir?

CEVAP

Din kitaplarında deniyor ki:

Kadınların bakılması haram olan yerlerine şehvetsiz de bakmak haram olduğu halde, aynadaki veya sudaki görüntülerine şehvetsiz bakmak haram değildir; çünkü, kendileri değil, akisleri, benzerleri görülmektedir. Resimleri, kendileri değildir. Bunları görmek, kendilerini görmek olmaz. Resimlerine, TV'deki görüntülerine bakmak, aynadaki görüntüsüne bakmak gibidir. Hepsine şehvetsiz bakmak caizdir. Fakat, şehvet ile bakmak veya şehvete sebep olacak görüntülerine bakmak haramdır.

Demek ki, kadının avret yerlerine şehvetsiz bakmak haram olduğu halde, bunların resimlerine ve TV'deki görüntülerine şehvetsiz bakmak haram değil, mekruhtur. Pornoya şehvetsiz bakmak da haramdır. Çünkü şehvete sebep olacak görüntüdür.

Soru: Bir kadın için, Hristiyan kardeşi ve Hristiyan kayınpederi ile mürted amcası ve mürted dayısı yabancı erkek gibi midir?

CEVAP

Evet, onların yanında da kapanması gerekir.

Soru: Kadın saçlarını ensede veya tepede topuz yaparsa günah olacağını öğrendik. Kadın, saçlarını ensede veya tepede toplu olarak bağlasa, topuz yapmış olur mu?

CEVAP

Hayır.

Soru: Henüz büluğa ermemiş, 11-12 yaşındaki bir kızın kapanması gerekir mi? Böyle bir kız, eniştesi gibi bir namahrem akrabası ile sefere çıkabilir mi?

CEVAP

Evet kapanması gerekir. Sefere mahrem akrabası olmadan çıkamaz. 8-9 yaşındaki bir kız, gösterişli sayılır. Baliğ olmamış gösterişli kız da, kadın gibidir. (Hadika)

Soru: Hadis-i şerifte, bir kadının evinden başka yerde başını açmasının günah olduğu bildiriliyor. Namahremin yanında mı kastediliyor?

CEVAP

Evet.

Soru: Kadınların, kızların, yabancı erkeklere çıplak görünmesi, erkeklerin de bunlara bakması haram mıdır?

CEVAP

Evet, haramdır, büyük günahdır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Uyluğunuzu göstermeyin ve ölü ve dirinin uyluğuna bakmayın.) [İbni Mace]

(Avret yerini açana, başkasının avret yerine bakana, Allah lanet etsin.) [İ. Asakir]

(Avret yerini açmak büyük günahdır.) [Hakim]

(Üç kişi Cennete hiç girmez: Birincisi deyyus, [karısının başka erkeklerle düşüp kalkmasına göz yuman erkek]. İkincisi, kendini erkeğe benzeten kadın. Üçüncüsü, içki içmeye devam eden.) [Taberani]

[Kadınların kendilerini erkeklere benzetmesi demek, onlar gibi giyinmesi, başlarını onlar gibi tıraş etmesi olup, büyük günahlardandır.]

Hazret-i Âişe validemizin kız kardeşi Esmâ, **Resulullah**ın yanına geldi. Arkasında ince elbise vardı. Derisinin rengi belli oluyordu. **Resulullah** efendimiz baldızına bakmadı. Mübarek yüzünü çevirip, (Ya Esmâ, bir kız, namaz kılacak yaşa gelince, yüzünden ve iki elinden başka yerini erkeklere gösteremez) buyurdu. (Ebu Davud)

Bu hadis-i şeriften de anlaşılacağı gibi, kadınların yabancı erkeklerin yanına açık saçık çıkmaları büyük günahdır. İmam-ı Zehebi buyuruyor ki:

Erkeklere ziynetini gösteren kadınlara, mesela altın, inci gibi şeyleri örtüsünün üstüne takan, koku süren, renkli ve ipek kumaş örtünmüş olan, kol ağızları geniş olup kolları görünen ve bunlar gibi kendilerini erkeklere gösteren kadınlara Allahü teâlâ dünyada ve ahirette azap edecektir.

Bu kötülükler, kadınlarda çok olduğu için, **Resulullah** efendimiz, (Mirac gecesi Cehennemi gösterdiler, çoğunun kadın olduğunu gördüm) buyurdu. (Tirmizi)

Soru: Spor sayfasındaki bacakları açık sporcuların resimlerine ve reklamlardaki açık kadın resimlerine bakmak caiz midir?

CEVAP

Kadınların bakılması haram olan saç ve diğer avret yerlerinin resimlerine veya televizyondaki görüntülerine şehvetsiz olarak bakmak caizdir. Çünkü, bakılan kendileri değil, resimleridir. Fakat bunlara da lüzumsuz olarak, bir ihtiyaç yokken bakmak mekruhtur. Resimlere, ihtiyaç kadar bakmak caizdir. Bu resimlere, görüntülere şehvetli olarak bakmak ise haramdır.

Erkeklerin göbek ile diz arası **Hanefi** ve **Şafii**'de avrettir. **Hanbeli** mezhebinde avret değildir. Avret kısmı sadece seveteyndir, yani iki çirkin yerdir, ön ve arkadır. **Maliki**'nin bir kavli de, **Hanbeli** mezhebi gibidir. Kadınların saçlarını göstermesi nasıl haram ise, erkeklerin de diz ile göbek arasını çıplak olarak göstermeleri haramdır. **Hanefi**'de diz de avret, **Şafii**'de göbek avrettir.

Kadın resimlerinin yüzüne ve saçına ihtiyaçsız ve şehvetsiz bakmak mekruh olduğu gibi, diz ile göbek arası açık erkek resimlerine de bakmak mekruhtur.

Demek ki, başı açık kadın resmi ile bir sporcunun resmi arasında fark yoktur. İkisine de şehvetle bakmak haramdır. İkisine de şehvetsiz ve bir ihtiyaca binaen bakmak caizdir.

Soru: Müslüman kadın, kâfir kadınlar yanında saçı açık durabilir mi?

CEVAP

Kadınların yüz ve ellerinden başka yerlerini Müslüman olmayan kadınlara göstermeleri ve bunların bakmaları üç mezhepte haramdır. **Hanbeli**'de haram değildir. (El-fıkıh-u-alel-mezâhibil-erbe'a)

İslam Ahlakı kitabında, (Müslüman kadının, fâsık kadınlar yanında örtünmeleri de farzdır) deniyor. Saçı veya kolları açık gezen kadın fâsık demektir. İhtiyaç hasıl olunca, salih kadınlar, **Hanbeli** mezhebini taklit ederek kâfir veya fâsık kadınlar yanında saçları ve kolları açık durabilirler. Lüzumsuz ve ihtiyaçsız açık duramazlar.

Soru: Kadınların, kendi aralarında denize girerken veya bir evde beraber otururken, yahut hamama girince, dizlerinden üst kısmının görünmesi günah mıdır? Günahsa **Hanbeli**'yi taklit edince, günahtan kurtulmak mümkün müdür?

CEVAP

Erkeğin erkek için ve kadının kadın için avret yeri, diz ile göbek arasındır. Zaruretsiz buralara bakmak haramdır. Salih bir doktor, bir kadına, hastalığına kaplıca tedavisinin iyi geleceğini söylerse, özel kabin tutma imkanı da yoksa, kadınlar hamamına avret sayılan yerlerini kapatmak şartı ile girebilir. Girince de ihtiyaç kadar durur ve başkalarının avret yerlerine bakmaz.

Hanbeli mezhebinde de, kadının kadına avret yeri, diğer mezhepler gibidir. Yani göbek ile diz arasına bakılmaz. Bu bakımdan **Hanbeli** mezhebini taklit diye bir şey söz konusu olmaz.

Hanbeli mezhebinin farklı yönü şöyledir: Erkeğin erkeğe avret yeri, diz ile göbek arası değil, sadece seveteyndir. Sadece iki avret mahallidir. Kadının kadına avret yeri diğer mezhepler gibi, diz ile göbek arasındır. Ancak diğer mezheplerden farklı olarak, kâfir kadınlarına da, göbek ile diz arası hariç, diğer yerlerini göstermesi caizdir. Diğer mezheplerde caiz değildir.

Denize girmek, zaruret olmadığı için, mezhep taklidi yapılmaz. Bir zaruret veya ihtiyaç olmadan başka mezhep taklit edilmez.

Soru: Bazıları, (Saç boyanınca, kendi saçı görülmediği için, kapatmaya gerek yok, peruk gibi olur) diyorlar. Saçı boyamakla tesettür sağlanmış olur mu?

CEVAP

Böyle tuhaf bir sual ile ilk defa karşılaştık. Bu, elbise giyinmeyip vücuduna krem veya renkli boya sürmeye, sonra da tesettürlü olduğunu iddia edip, tenim görülüyor, boya görünüyor demeye benzer. Yahut bakınca içini gösteren renksiz naylon elbise giymeye benzer.

Hamama gitmek uygun mu?

Soru: Kadınların ve erkeklerin, hamama gitmeleri uygun değil midir?

CEVAP

İkisi de uygun değildir; çünkü kadınlar kadın hamamında avret yerlerini açıyorlar ve birbirlerinin avret yerlerine bakıyorlar. Kadının kadına avret yeri, göbekte diz arasındadır. Buralarını, kadınlar yanında da açmak ve başkasının açık olan avret yerine bakmak günah olur. Erkeğin erkeğe avret yeri de, göbekte diz arasındadır. Bundan dolayı erkeklerin de, avret yerini açan erkeklerin bulunduğu hamamlara gitmeleri doğru değildir. Hastalık veya başka bir ihtiyaç sebebiyle umumi hamama veya umumi kaplıcaya gidince de, diz ve göbük arasını örtmeli; açık olanlara bakmamalı. İhtiyaç olunca, **Hanbelî** mezhebini taklit etmeli; çünkü **Hanbelî** mezhebinde erkeklerin avret yeri sadece seveteyndir. Yani ön ve arka edep yerleridir.

Soru: Şafii mezhebinde, kadınların yüzlerini örtmeleri gerekir mi?

CEVAP

Bu konuda iki kavil vardır:

Kadınların, ellerinden ve yüzlerinden başka, bütün vücutlarını, bacaklarını, kollarını, saçlarını yabancı erkeklere ve kâfir kadınlara göstermemeleri dört mezhepte de farzdır. Şafii'de, yüzlerini de göstermemeleri farzdır. (İslam Ahlakı)

Şafii'de de, kadınların yüzleri ve elleri avret değildir. Ancak, fitneye sebep olacağı zaman, yüzü ve elleri de, yabancı erkekler arasında avret olur. (M. Erbaa)

Demek ki, fitne olmadığı sürece kapatmak şart olmuyor.

Soru: F. Bilgiler kitabında, (Renkli ve ipek kumaş örtünmüş olan kadınlara Allahü teâlâ azap edecektir) deniyor. İpek kumaş erkeklere haramdır, kadınlara caiz değil mi?

CEVAP

Evet, ipek elbise, erkeklere haram, kadınlara caizdir. Kadınlara her türlü ziynet de caizdir. Ancak bu ziynetlerini takmaları değil, yabancılara göstermeleri haramdır. Renkli ve ipekli kumaşlar ziynettir. Ziynetlerini giymek değil, yabancılara göstermek caiz değildir. Rengârenk ipekli eşarplar, dikkati çok çekmektedir. İpekli elbiselerin sade ve dikkati çekmeyenleri tercih edilmelidir.

İnce namaz örtüsü

Soru: Bir arkadaş, bağlayınca kulakları falan gösteren ince tülbentten yapılmış bir başörtüsüyle ince bir namaz elbisesi göndermiş, giyince ten belli oluyor. Niye bu kadar ince diye sorduğum zaman, (Namaz kılarken seni kimse görmüyor ki, açık kılsan ne çıkar) dedi. Kimse olmasa da, namazda örtünmek yine farz mıdır?

CEVAP

Evet farzdır. Din kitaplarında buyuruluyor ki:

Erkeğin dizle göbek arasını, kadının el ve yüz hariç her yerini namazda örtmesi farzdır. ([Redd-ül-muhtar](#))

İnce olup içindeki uzvun şekli veya rengi görünen kumaş, yok demektir. ([Umdet-ül-İslam](#))

Naylon çorap

Soru: Kadının dizden aşağısı, kaba avret yeri olmadığı için, naylon çorapla örtmesi yeterli midir?

CEVAP

Derisini gösteren çorap yok demektir. Kalın çorap olursa caiz olur.

Güderi elbise

Soru: Kadınların evde, kadın misafirlerin yanında, güderi denilen gevik derisinden yapılmış elbise giymeleri caiz olur mu?

CEVAP

Caizdir.

Tesettürsüzlüğe karşı sorumluluk

Soru: Açık gezen kadının anası, babası, kocası ve kardeşleri sorumlu olur mu?

CEVAP

Elbette, sorumlu olurlar, fakat razı olmayıp gerekli ikazı yaptıkları hâlde yine kadın dinlemeyip açık gezerse, o zaman günah sadece açık gezen kadına olur. Bir kere söyleyip, ben söyledim diyerek ipin ucunu bırakmak da asla caiz olmaz.

Namazda nasıl elbise giyilir

Soru: Namazda nasıl elbise giyilir? Evde pijama ile namaz kılınır mı?

CEVAP

Namazı, iş elbisesi ile ve büyüklerin yanına çıkamayacak elbise ile ve pis kokulu elbise ve çorap ile kılmak mekruhtur. Başka elbisesi yoksa, mekruh olmaz. Parası varsa, alması gerekir.

Önemli kimselerin huzuruna çıkan kimsenin şık, temiz elbise giymesi gerekir. Allahü teâlânın huzuruna durulduğu zaman, buna daha çok dikkat etmeli, büyüklerin karşısına çıkılmayan elbise ile namaz kılmamalıdır! Kur'an-ı kerimde mealen, ([Her namaz kılarken, süslü \[temiz, sevilen, güzel\] elbiselerinizi giyiniz](#)) buyuruluyor. ([Araf 31](#))

Bir hadis-i şerifte de buyuruluyor ki:

([Namaz kılarken en iyi elbisenizi giyinin. Allahü teâlâ, kendisi için ziynetlenmeye, süslenmeye en layık olandır.](#)) [[Beyheki](#)]

Evinde temiz ve bol pijama ile veya gecelik ile namaz kılmak mekruh değildir. Ancak camiye pijama ile gelmemelidir! Samimi olmayan kimselerin yanında pijama ile oturmak da uygun değildir. Ayıplanacak ve geleneklerimize aykırı şeyler yapmamalıdır!

Soru: Resimli veya yazılı elbise ile, namaz kılmak sakıncalı mıdır?

CEVAP

Resim veya yazı, açıkta ise namaz mekruh olur. Örtülü ise, mekruh olmaz.

Soru: Yeni aldığım pantolonun paçaları çok uzundur. Paçalarını henüz kestirmedim. Sıvayıp namaz kılmak mekruh mudur?

CEVAP

Paçalar çok uzun ise ayağın üstüne kadar sıvamakta mahzur olmaz. Paçaları çok sıvayıp bacak görünürse mekruh olur.

Soru: Dar pantolonla gezmek ve namaz kılmak, erkeklere de caiz değil midir?

CEVAP

Dar pantolonla gezmek erkeklere de caiz değildir. Kaba avret yerlerine yapışık dar pantolonla namaz kılmak mekruhtur, böyle dar pantolon giymekle, başkalarına karşı dinin emrettiği tesettüre uyulmuş olmaz.

Soru: Namaz kılmak için takım elbisenin pantolonu kırışmasın ya da yıpranmasın diye çıkarıp, rahat bir şey giyip namaz bitince değiştirmek uygun olur mu? Dünyanın parasını verip aldığım, takımlara, gözüm gibi bakmak için ütüsü falan bozulmasın diye çıkarmam uygun mu?

CEVAP

Elbette elbisenize gözünüz gibi bakacaksınız, ama namaza da canınız gibi bakmanız lazım. Kur'an-ı kerimde, namaza dururken en güzel elbisemizi giymemiz emrediliyor. Mühim mevkide bulunan veya önemli bir zatın huzuruna çıkan kimsenin şık, temiz elbise giymesi gerekir. Allahü teâlânın huzuruna çıkıldığı zaman buna daha çok dikkat etmelidir! (Her namaz kılarken, süslü, temiz, sevilen elbiselerinizi giyiniz!) mealindeki âyet-i kerime ile (Güzel koku gamı, güzel, temiz elbise kederi azaltır) mealindeki hadis-i şerife uymaya çalışmalı, eski bile olsa temiz elbise giymelidir! Bol pijama ile namaz kılmak caizdir, mekruh değildir.

Soru: Laboratuar önlüğü ile namaz kılınır mı? İş elbisesi sayılır mı?

CEVAP

İş elbisesi demek, yağlı kirli, elbise demektir. Laboratuar gömleği temiz ise, düzgün ise onunla kılmakta hiç mahzur olmaz. Hatta iyi olur.

Soru: Pantolonla namaz kılanın kaba avret yerine bakmak caiz mi?

CEVAP

Haramdır.

Soru: Namazda ceketin düğmesinin kapalı olması lazım mı?

CEVAP

Lazım değildir. Kapalı olması edeptir, iyi olur.

Soru: Gömleğin kollarını iliklemeden namaza durmanın mahzuru var mıdır?

CEVAP

Mahzuru yoktur.

Rknda avret yeri açılırsa

Soru: İlmihal'de, (Bir rknde,  kere Sübhanallah diyecek kadar avret yeri açılırsa veya imamın önüne geçerse yahut aynı imama uymuŖ olan kadınla bir hizada olursa namaz bozulur) deniyor. Yani, bir rknn tamamında değil, bir rknn içinde  kere Sübhanallah diyecek kadar zaman avret yeri açılırsa veya imamın önüne geçerse yahut kadınla yan yana durursa mı namaz bozuluyor?

CEVAP

Evet, rknn uzunluğu veya kısalığı ölçü alınmıyor. Son teŖehhtte oturmak, uzun bir rükündür. Rk ve secdeler ise çok kısadır. Allah diyecek kadar çok az durmak, bir rükündür. Uzun rknde olsun, kısa rknde olsun,  kere Sübhanallah diyecek kadar bir zaman, bildirilen bu iŖler yapılıncaya namaz bozuluyor.